

**Προτάσεις Επιμελητηρίου Αχαΐας για τη
Στρατηγική Έξυπνης Ειδίκευσης (RIS3)**

Μάιος 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

	Σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
Ενότητα ΠΡΩΤΗ	6
Ενότητα ΔΕΥΤΕΡΗ	9
Ενότητα ΤΡΙΤΗ	15
Ενότητα ΤΕΤΑΡΤΗ	17
Ενότητα ΠΕΜΠΤΗ	36
Ενότητα ΕΚΤΗ	47

Smart Specialization Strategy

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ -ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ -ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ :

Στην δύσκολη οικονομική συγκυρία που βιώνουμε, η προσπάθεια διαμόρφωσης τεκμηριωμένης, στοχευμένης και ουσιαστικής πρότασης για την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της ΠΔΕ στα πλαίσια της επόμενης προγραμματικής περιόδου και ειδικότερα όσο αφορά το RIS3, αποτελεί εξαιρετικά σημαντική διαδικασία .

Βασικό ζητούμενο για την επόμενη περίοδο είναι να επιτευχθεί ο ηγετικός ρόλος του ιδιωτικού τομέα που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μια αυτοδύναμη επενδυτική και επιχειρηματική ανάπτυξη στο νέο περιβάλλον .

Το Επιμελητήριο Αχαΐας μεταφέροντας τις προτάσεις και τις επισημάνσεις της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας αλλά και τις στρατηγικές και αναπτυξιακές του επιλογές παραθέτει έναν στοχευμένο οδικό χάρτη με

Έξι βήματα για τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) :

1. Ανάλυση του περιφερειακού πλαισίου και των δυνατοτήτων για καινοτομία.
2. Δημιουργία υγιούς δομής διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων εκ των κάτω, χωρίς αποκλεισμούς.
3. Παραγωγή ενός κοινού οράματος για το μέλλον της περιοχής,
4. Επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού προτεραιοτήτων για την περιφερειακή ανάπτυξη.
5. Ενίσχυση συνεργασιών που ενσωματώνουν καινοτομία και ανοίγουν νέα επιχειρηματικά πεδία .
6. Δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ:

Ανάλυση του περιφερειακού πλαισίου και των δυνατοτήτων για καινοτομία

Έχει γίνει σε πολύ καλό βαθμό (κείμενο διαχειριστικής αρχής) παραθέτουμε από αυτό μόνο ορισμένα ενδεικτικά στοιχεία:

Οικονομικές Επιδόσεις

Η ΠΔΕ αποτελεί τη δεύτερη φτωχότερη περιφέρεια της Ελλάδας, με κ.κ. ΑΕΠ που ανέρχεται σε 15.100 ΜΑΔ, που αντιστοιχεί στο 70,6% του μέσου κ.κ. ΑΕΠ της χώρας και στο 62% του μέσου ευρωπαϊκού κ.κ. ΑΕΠ.

Σε σχέση με το 2008, όπου εμφανίστηκαν οι πρώτες επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στη Ελλάδα, καταγράφεται μείωση 9,6% του κ.κ. ΑΕΠ (ΜΑΔ) της ΠΔΕ.

Η ΠΔΕ παράγει το 4,6% της συνολικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της χώρας και το 0,08% της ΕΕ27.

Κατά το 2010, η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στο σύνολο των παραγωγικών κλάδων της ΠΔΕ ανήλθε στο ποσό των 9.074,6 εκατ. Ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 6,7% σε σχέση με το 2008.

Η συμμετοχή του πρωτογενή τομέα στην συνολική ΑΠΑ της ΠΔΕ ανέρχεται σε 7,4%, ενώ ο δευτερογενής και ο τριτογενής τομέας συμμετέχουν κατά 17,4% και 75,3% αντίστοιχα.

Η σημαντική συνεισφορά του πρωτογενή τομέα στην συνολική ΑΠΑ αναδεικνύεται από την σύγκριση των αντίστοιχων ποσοστών σε επίπεδο χώρας (3,2%) και σε επίπεδο ΕΕ27 (1,7%).

Σε σχέση με το 2008, η συρρίκνωση της ΑΠΑ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά παραγωγικό τομέα είναι εντονότερη σε σχέση με την αντίστοιχη συρρίκνωση σε επίπεδο χώρας και ΕΕ27.

Επιχειρηματική Δραστηριότητα

Ο συνολικός αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια ανέρχεται σε 50.821 επιχειρήσεις, ο τζίρος των οποίων ανέρχεται σε 8.578 εκ.€. (στοιχεία 2011)

Ο μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων της Περιφέρειας εντοπίζεται στους κλάδους «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο», «Κατασκευές», «Ξενοδοχεία- Εστιατόρια» και «Μεταποίηση».

Στον κλάδο «Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη» δραστηριοποιούνται 305 επιχειρήσεις με κύριο αντικείμενο την έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις φυσικές, κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες.

Το πρώτο εξάμηνο του 2011 η Περιφέρεια εμφάνισε οριακά αρνητικό πρόσημο εγγραφών – διαγραφών νέων επιχειρήσεων.

Κλαδική εξειδίκευση

Η επίπτωση της κρίσης στους δείκτες που προσδιορίζουν την κλαδική εξειδίκευση αφορούσαν, εκτός της Περιφέρειας, τόσο την Ελλάδα όσο και την ΕΕ με αποτέλεσμα η κλαδική εξειδίκευση να μην παρουσιάζει σημαντικές διαφορές σε σχέση με την προ κρίσης περίοδο.

Πολυκριτηριακός προσδιορισμός της κλαδικής εξειδίκευσης (Cluster Observatory Methodology).

Οι βασικοί κλάδοι εξειδίκευσης της ΠΔΕ είναι:

- Ποτοποιία (83 επιχειρήσεις με τζίρο 53 εκ.€)
- Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια (128 επιχειρήσεις με τζίρο 30,6 εκ.€)
- Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες (1.222 επιχειρήσεις με τζίρο 105,19 εκ.€)
- Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών (2.001 επιχειρήσεις με τζίρο 292,93 εκ.€)
- Κατασκευές (1690 επιχειρήσεις στον κλάδο των κατασκευών κτιρίων, 878 σε έργα πολιτικού μηχανικού και 5.235 σε εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες, ενώ ο τζίρος ανέρχεται σε περίπου 627 εκ.€.)
- Τουρισμός (408 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με συνολικό τζίρο 93,93 εκ.€ και 5.847 επιχειρήσεις εστίασης με συνολικό τζίρο 313,36 εκ.€)
- Επιχειρηματικές Υπηρεσίες (299 επιχειρήσεις με τζίρο 11,9 εκ.€)

Δαπάνες για Έρευνα και Ανάπτυξη

Η Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Έρευνα και Ανάπτυξη (ΑΕΔΕΤΑ) στην ΠΔΕ αλλά και στην χώρα συνολικά είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ.

Οι δαπάνες στη ΠΔΕ για Έρευνα και Ανάπτυξη ως ποσοστό του ΑΕΠ ανέρχονται σε 0,68% ή €66,23 εκ.

Κατά τα 2/3 η ερευνητική δραστηριότητα στην ΠΔΕ διεξάγεται στα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Ο επιχειρηματικός τομέας της ΠΔΕ διεξάγει περίπου το 1/3 της έρευνας.

Τη περίοδο 2007 - 2012 εντάχθηκαν για χρηματοδότηση, έργα συνολικού προϋπολογισμού €30εκ. με εγκεκριμένη δημόσια χρηματοδότηση €20.7εκ και πιστοποιημένες δαπάνες μέχρι τον Ιούλιο του 2012 μόνο €2εκ (ΓΓΕΤ).

Από το σύνολο των 151 συμμετοχών, το 56% ήταν επιχειρήσεις ενώ το υπόλοιπο 44% αφορούσε Ερευνητικούς Φορείς που δραστηριοποιούνται στην ΠΔΕ.

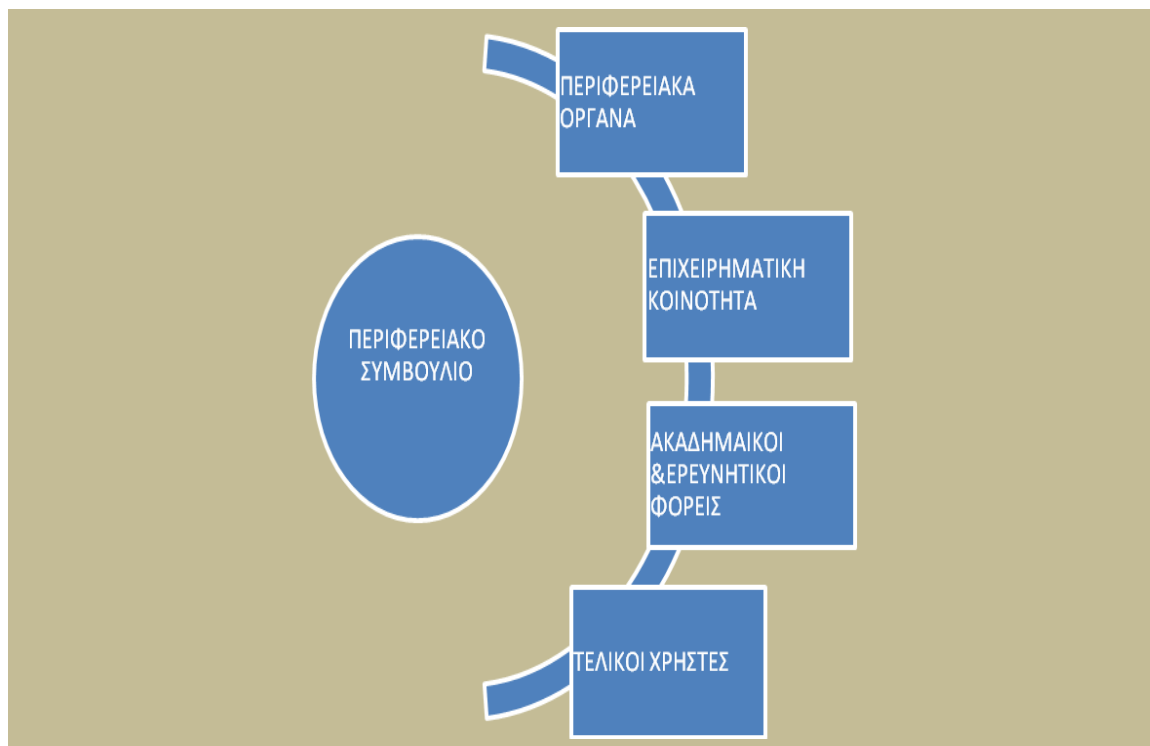
Η χρηματοδότηση των ερευνητικών φορέων αφορούσε το Πανεπιστήμιο Πατρών, το ΤΕΙ Πάτρας, το ΤΕΙ Μεσολογγίου, το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών, το ΕΚ Αθηνά και το Ίδρυμα Τεχνολογία και Έρευνας / Ινστιτούτο Έρευνας Χημικής Μηχανικής (ΙΕΧΜΗ).

Το μεγαλύτερο μερίδιο της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης το συγκεντρώνει ο τομέας των υλικών και η μικροηλεκτρονική.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ:

Δημιουργία υγιούς δομής διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων εκ των κάτω, χωρίς αποκλεισμούς

Το παραπάνω μοντέλο διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων σε όλες τις φάσεις προετοιμασίας και υλοποίησης των πολιτικών της έξυπνης καινοτομικής εξειδίκευσης στην περιφέρεια μας , **με την προϋπόθεση για να επιτευχθεί ο ηγετικός ρόλος του ιδιωτικού τομέα** μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά και να διασφαλίσει:

- Την ισορροπημένη ενδοπεριφερειακή λήψη αποφάσεων και την διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων.
- Την γρήγορη και αποτελεσματική πρόσβαση όλων των μερών στην διαμόρφωση και υλοποίηση των δράσεων .
- Την ολοκληρωμένη συνολική δομή διακυβέρνησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
- Την δυνατότητα να επιτευχθεί η συνέχεια με τις προηγούμενες πρωτοβουλίες για "εκ των κάτω" καινοτομία (bottom-up).

Αν παραδεχτούμε ότι:

- Δεν υπάρχει κοινωνικά & περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς καινοτομία
- Δεν υπάρχει καινοτομία και ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων χωρίς τη χρήση ΤΠΕ
- Δεν έχει καμία ουσιαστική σημασία ο σχεδιασμός μας χωρίς την ενεργό συμμετοχή του επιχειρηματικού κόσμου και ιδιαίτερα των ΜΜΕ (Οι ΜΜΕ αποτελούν το 99% των επιχειρήσεων και προσφέρουν τα 2/3 των θέσεων εργασίας).

Τότε είναι απαραίτητο στην διαδικασία εφαρμογής της νέας πολιτικής περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης η ιδιωτική επιχειρηματικότητα **να κατέχει δεσπόζουσα θέση** τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην υλοποίηση και διακυβέρνηση των προγραμμάτων προκειμένου να επανακάμψουν οι εγχώριες ιδιωτικές επενδύσεις και να κερδηθεί η προσοχή διεθνών επενδυτών.

Βασικό ζητούμενο για την Ευρωπαϊκή Ένωση ο ηγετικός ρόλος του ιδιωτικού τομέα και το ξεκλείδωμα των ιδιωτικών επενδύσεων

Με τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ να είναι περιορισμένοι σε όλη την Ευρώπη, ο μοναδικός οικονομικός τομέας που είναι σε θέση να δαπανήσει είναι ο μη χρηματοπιστωτικός τομέας των επιχειρήσεων.

Πράγματι, οι εισηγμένες ευρωπαϊκές εταιρείες είχαν πλεόνασμα ταμειακών διαθέσιμων της τάξης των € 750 δις (\$1 τρις) το 2011, που αποτελεί το υψηλότερο της 20ετίας. Η απελευθέρωση αυτών των μετρητών θα έδινε στην Ευρώπη πολύ μεγαλύτερη δέσμη κινήτρων από οποιαδήποτε κυβέρνηση. Το 2011, για παράδειγμα, οι ιδιωτικές επενδύσεις στην Ευρώπη ανήλθαν σε περισσότερα από € 2 τρις, σε σύγκριση με τις δημόσιες επενδύσεις που ήταν λιγότερες από € 300 δις.

Παρ' όλα αυτά, ενώ οι τάσεις μεταξύ των ευρωπαϊκών οικονομιών ποικίλουν, οι ιδιωτικές επενδύσεις ήταν, σε γενικές γραμμές, η δυσκολότερη συνιστώσα του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της κρίσης, καθώς ελαττώθηκαν κατά περισσότερο από € 350 δις – δέκα φορές περισσότερο από την πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης και τέσσερις φορές περισσότερο από τη μείωση του πραγματικού ΑΕΠ –μεταξύ 2007 και 2011. Το μέγεθος της ύφεσης των ιδιωτικών επενδύσεων ήταν, στην πραγματικότητα, άνευ προηγουμένου –και βρίσκεται στο επίκεντρο της οικονομικής δυσπραγίας της Ευρώπης.

Παρομοίως, με βάση τα ιστορικά πρότυπα, η ανάκαμψη των ιδιωτικών επενδύσεων έχει καθυστερήσει. Σε περισσότερες από 40 παλαιότερες περιπτώσεις όπου το ΑΕΠ μειώθηκε και οι ιδιωτικές επενδύσεις ελαττώθηκαν κατά 10%, για την ανάκτηση χρειάστηκαν κατά μέσο όρο πέντε χρόνια.

Στην Ευρώπη έχουν ήδη περάσει τέσσερα χρόνια από την αρχή της ύφεσης, ωστόσο οι ιδιωτικές επενδύσεις το 2011 ήταν σε ακόμη χαμηλότερο επίπεδο από το 2007 σε 26 από τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σίγουρα, το γεγονός ότι οι εταιρείες κρατούν τα μετρητά τους, αντί να τα ξοδέψουν σε μερίσματα, σημαίνει ότι αναμένουν την επιστροφή των επενδυτικών ευκαιριών – μία πολύ πιο θετική κατάσταση από ότι στην Ιαπωνία, για παράδειγμα, όπου οι εταιρείες δεν έχουν μετρητά να επενδύσουν. Ωστόσο οι Ευρωπαϊκές εταιρείες παραμένουν διστακτικές, παρά τα χαμηλά επιτόκια, συγκρατώντας τις ιδιωτικές επενδύσεις σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα απ' ότι παλαιότερα.

Για το λόγο αυτό και η Ε.Ε σε όλες τις πολιτικές που διαμορφώνει αλλά και στη νέα προγραμματική περίοδο θέτει ως κυρίαρχο ζήτημα τον τρόπο με τον οποίο οι εμπλεκόμενοι δημόσιοι φορείς, οι Κυβερνήσεις, οι Περιφέρειες, τα Πανεπιστήμια κλπ θα αποδείξουν ότι μπορούν να βοηθήσουν ώστε να πεισθούν **οι επιχειρήσεις να αποχωριστούν τα μετρητά τους**.

Σε περιφερειακό επίπεδο θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τρεις άξονες που διαμορφώνουν περιβάλλον υποδοχής αυτών των επιχειρηματικών κεφαλαίων:

- Υποστήριξη των αξιόλογων επενδυτικών ιδιωτικών πρωτοβουλιών στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο.
- Συμμετοχή όλων των βασικών φορέων στην απόφαση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν καθώς και στην σωστή εφαρμογή τους (τετραπλή έλικα).
- Ίδρυση ευέλικτων μικρών, υψηλής ισχύος μονάδων ,άρση εμποδίων και συντονισμό αναγκαίων παρεμβάσεων απεμπλοκής επενδύσεων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ

1. Συντονισμός της εθνικής και περιφερειακής λήψης αποφάσεων. Διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων.

Το Επιμελητήριο Αχαΐας έχει καταθέσει την άποψη ότι το μεγαλύτερο βάρος στις διαδικασίες της διαβούλευσης και της προπαρασκευής, τόσο για τη στρατηγική 2014-2020, όσο και για την έξυπνη εξειδίκευση, αφορά τις περιφέρειες. Έχει γίνει

κατανοητό από τις Κυβερνήσεις των κρατών αλλά και από την Ε.Ε. ότι σε περιφερειακό επίπεδο πρέπει να διαμορφωθεί ο στρατηγικός σχεδιασμός, τα εξειδικευμένα μέτρα πολιτικής και δράσεων και το όλο σχήμα διοίκησης που θα αναλάβει να υλοποιήσει και να αξιολογήσει την εφαρμογή του προγράμματος . Η κεντρική εξουσία θα πρέπει να έχει εποπτικό, συμβουλευτικό και συντονιστικό ρόλο στην όλη προσπάθεια, κάτι που πιστεύουμε ότι έχει γίνει κατανοητό και θα εφαρμοστεί σε μεγάλο βαθμό.

2. Επίτευξη μιας γρήγορης χαρτογράφησης του περιφερειακού οικοσυστήματος πρόσβασης στη γνώση.

Σε αυτή την ενότητα πιστεύουμε ότι η προσπάθεια και τα αποτελέσματα της καταγραφής που έχει κάνει η ΠΔΕ όλο αυτό το διάστημα είναι σε πολύ καλό επίπεδο. Σε περίπτωση που χρειαστεί περαιτέρω εξειδίκευση οι επιστημονικοί φορείς και η επιχειρηματική κοινότητα είναι διαθέσιμοι για συνεργασία. Το Επιμελητήριο Αχαΐας ετοιμάζει και ένα μητρώο τοπικών επιχειρήσεων με πολύ αναλυτικό προφίλ που θα είναι στην διάθεση όλων.

3. Σύσταση της συνολικής δομής διακυβέρνησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).

Τα παραδείγματα που έχουμε από το παρελθόν δείχνουν ότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων η όλη διαδικασία παραγωγής καινοτομίας σταματούσε με την ολοκλήρωση ενός δημόσια χρηματοδοτούμενου προγράμματος .

Η Ε.Ε αποφάσισε για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί στην νέα περίοδο να **αποτελεί προϋπόθεση ο ηγετικός ρόλος του Ιδιωτικού τομέα** ο οποίος είναι και αυτός που θα δώσει επιπλέον ώθηση και ουσιαστικά θα διασφαλίσει την ανατροφοδότηση του οικονομικού κύκλου γιατί :

- Πρώτον, συνδέει την έρευνα και την καινοτομία με την επιχειρηματικότητα και τις παραγωγικές επενδύσεις κεφαλαίων που είναι ζητούμενο για την περιφερειακή οικονομία

- Δεύτερον, αυτή η διαδικασία διεξάγεται με το βλέμμα στραμμένο στον έξω κόσμο, ωθώντας τις περιφέρειες να είναι φιλόδοξες αλλά και ρεαλιστικές ως προς το τι μπορούν να επιτύχουν.

- Τρίτον συνδέει τα τοπικά περιουσιακά στοιχεία, πλεονεκτήματα και δυνατότητες με εξωτερικές πηγές γνώσης και αλυσίδες παραγωγής προστιθέμενης αξίας.

- Τέλος χωρίς τα ιδιωτικά κεφάλαια είναι αδύνατον να υπάρξει η κρίσιμη αναπτυξιακή μάζα που θα επιτρέψει την επανεκκίνηση της περιφερειακής αλλά και της εθνικής μας οικονομίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Πιο συγκεκριμένα πιστεύουμε ότι πρέπει να συγκροτηθούν τέσσερις επιτροπές σε επίπεδο περιφέρειας με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών και με εκπροσώπηση της επιχειρηματικής κοινότητας όχι μικρότερη του 49%.

Επιτροπή Σχεδιασμού και Εισηγήσεων

Θα διαμορφώνει, θα προσδιορίζει και θα επανακαθορίζει στην πορεία όλη τη στρατηγική του προγράμματος με βασικό ζητούμενο την επίτευξη του κοινού στρατηγικού στόχου για την έξυπνη εξειδίκευση και την καινοτομία στην περιφέρεια μας.

Επιτροπή Εξειδίκευσης Έργων

Θα εξειδικεύει τα μέτρα και τα έργα που θα προκρίνονται για την υλοποίηση του προγράμματος

Επιτροπή Παρακολούθησης και Υλοποίησης Έργων

Θα παρακολουθεί την διαδικασία υλοποίησης και θα προσπαθεί - έχοντας ουσιαστικές αρμοδιότητες - να επιλύει προβλήματα που καθυστερούν τη διαδικασία και αποκλίνουν στην πορεία προς τον στόχο τόσο χρονικά όσο και ποσοτικά. (Στο ΒΗΜΑ 6 του κειμένου μας παραθέτουμε περισσότερα για το ρόλο αντίστοιχων εργαλείων)

Επιτροπή Ελέγχου Αξιολόγησης

Θα αναλάβει την αξιολόγηση όλης της διαδικασίας τόσο κατά τις φάσεις υλοποίησης όσο και στην ολοκλήρωση .

4. Επιλογή των μελών για τις διαφορετικές βαθμίδες του RIS3

Προφανώς αφού αποφασιστεί το ποσοστό συμμετοχής και ο αριθμός μελών που θα έχει ο κάθε φορέας στην όλη διοικητική δομή μετά εναπόκειται στον ίδιο το φορέα με βάση την εσωτερική του λειτουργία να υποδείξει τα άτομα που θα τον εκπροσωπήσουν.

5. Επίτευξη του ηγετικού ρόλου του ιδιωτικού τομέα

Για να υπάρξει ηγετική και ουσιαστική συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα είναι πολύ σημαντική η **διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης** ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη ,ιδιαίτερα ανάμεσα στην επιχειρηματική κοινότητα και τους φορείς που την εκπροσωπούν την δημόσια διοίκηση και την αυτοδιοίκηση η οποία άλλωστε σε περιφερειακό επίπεδο είναι και ο οργανωτής της όλης προσπάθειας.

Ιδιαίτερα θα πρέπει να επισημανθεί ο ρόλος των Εμποροβιομηχανικών Επιμελητηρίων ως κυρίων εκφραστών της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας που είναι βασικός παράγοντας για την μόχλευση της αναπτυξιακής διαδικασίας και έχει καταλυτική συμβολή στην απασχόληση , που στις μέρες μας , αποτελεί κυρίαρχο ζητούμενο στην Περιφέρειά μας και σε όλη την Ελλάδα .

Διαφορετικά δεν είναι δυνατόν να ζητήσουμε την τοποθέτηση κρίσιμων και ικανών ιδιωτικών επενδύσεων σε ένα περιβάλλον αβεβαιότητας, χωρίς εμπιστοσύνη και με ετεροκαθορισμό.

Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην λήψη αποφάσεων που διαμορφώνουν το επενδυτικό περιβάλλον και προταίρεοποιούν τις περιφερειακές επενδυτικές πολιτικές πρέπει να είναι ισότιμη τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά στο τελικό διοικητικό μοντέλο.

Ηγετική συμμετοχή του επιχειρηματικού κόσμου τόσο στην διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης όσο και στα σχήματα διοίκησης, που συγκροτήθηκαν ή θα συγκροτηθούν σημαίνει ότι η εκπροσώπηση του θα πρέπει να βρίσκεται **στο επίπεδο του 49%** .

Διαφορετικά το μήνυμα που εκπέμπεται είναι ότι η συμμετοχή του επιχειρηματικού κόσμου στην όλη διαδικασία είναι για λόγους τυπικούς και για λόγους ελάχιστης νομιμοποίησης και σε καμία περίπτωση δεν ανταποκρίνεται στις αρχές σχεδίασης που θέτει η Ε.Ε και περιγράψαμε παραπάνω .

Επιπλέον δεν υπάρχει και αντιστοιχία με την διακηρυσσόμενη στρατηγική συνεργασίας για την ανάπτυξη την οποία ως αποτέλεσμα δεν μπορούμε να αντιληφτούμε χωρίς την ενεργό συμμετοχή του πραγματικού ιδιωτικού τομέα.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ:

Παραγωγή ενός κοινού οράματος για το μέλλον της περιοχής,

Το Επιμελητήριο Αχαΐας ως κατεξοχήν αναπτυξιακός φορέας με μεγάλη εμπειρία τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην υλοποίηση τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αναπτυξιακών πολιτικών και δράσεων έχει **σχηματοποιήσει ένα στρατηγικό μοντέλο** που βαδίζει παράλληλα με το χρηματοδοτικό πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου **χωρίς να ταυτίζεται και να εξαρτάται μόνο από αυτό.**

Εξειδικεύοντας, ο μεγάλος στρατηγικός στόχος για το Επιμελητήριο αφορά στον μετασχηματισμό της Αχαΐας σε νέο αυτοδύναμο επιχειρηματικό κόμβο στο Δυτικό Άξονα.

Έναν κόμβο που θα αξιοποιήσει το επιστημονικό, εργατικό, και επιχειρηματικό δυναμικό της ευρύτερης περιοχής σε συνδυασμό με τα πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην αναπτυξιακή επανεκκίνηση με κεντρικό συστατικό και καταλύτη την Καινοτομία.

Προσπαθώντας να συνοψίσουμε σε μια πρόταση την στρατηγική που θα ακολουθήσουμε για την επόμενη προγραμματική περίοδο στην περιφέρεια μας θα την διατυπώναμε ως :

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΔΕ

Στην παραπάνω πρόταση θεωρούμε ότι συμφωνούν όλοι οι εμπλεκόμενοι, ενδεχομένως με κάποιες λεκτικές διαφοροποιήσεις.

Η συνεργασία σε αυτή την συγκυρία είναι μονόδρομος με αναγκαίους συμβιβασμούς ,αλλά είναι ζωτικής σημασίας για την ύπαρξη μας ως τοπική κοινωνία αλλά και για την έξοδο από καταστροφική υφεσιακή μας πορεία.

Η παραγωγή κοινού οράματος για την επόμενη προγραμματική περίοδο τουλάχιστον, είναι βασική προϋπόθεση για να επιτύχουμε τη δημιουργία συνολικής έξυπνης αναπτυξιακής στρατηγικής που θα :

- Προσδιορίζεται σε σχέση με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής μας ,
- Προωθεί τη διαδικασία της «επιχειρηματικής ανακάλυψης» για έξυπνη εξειδίκευση,
- Εξασφαλίζει κρίσιμη μάζα στις δραστηριότητες παραγωγής και καινοτομίας,
- Έχει εξωστρεφή / εξαγωγικό προσανατολισμό (outward- looking),
- Συνεκτιμά τις εξελίξεις στο άμεσο μέλλον (future- oriented).

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ:

Επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού προτεραιοτήτων για την περιφερειακή ανάπτυξη

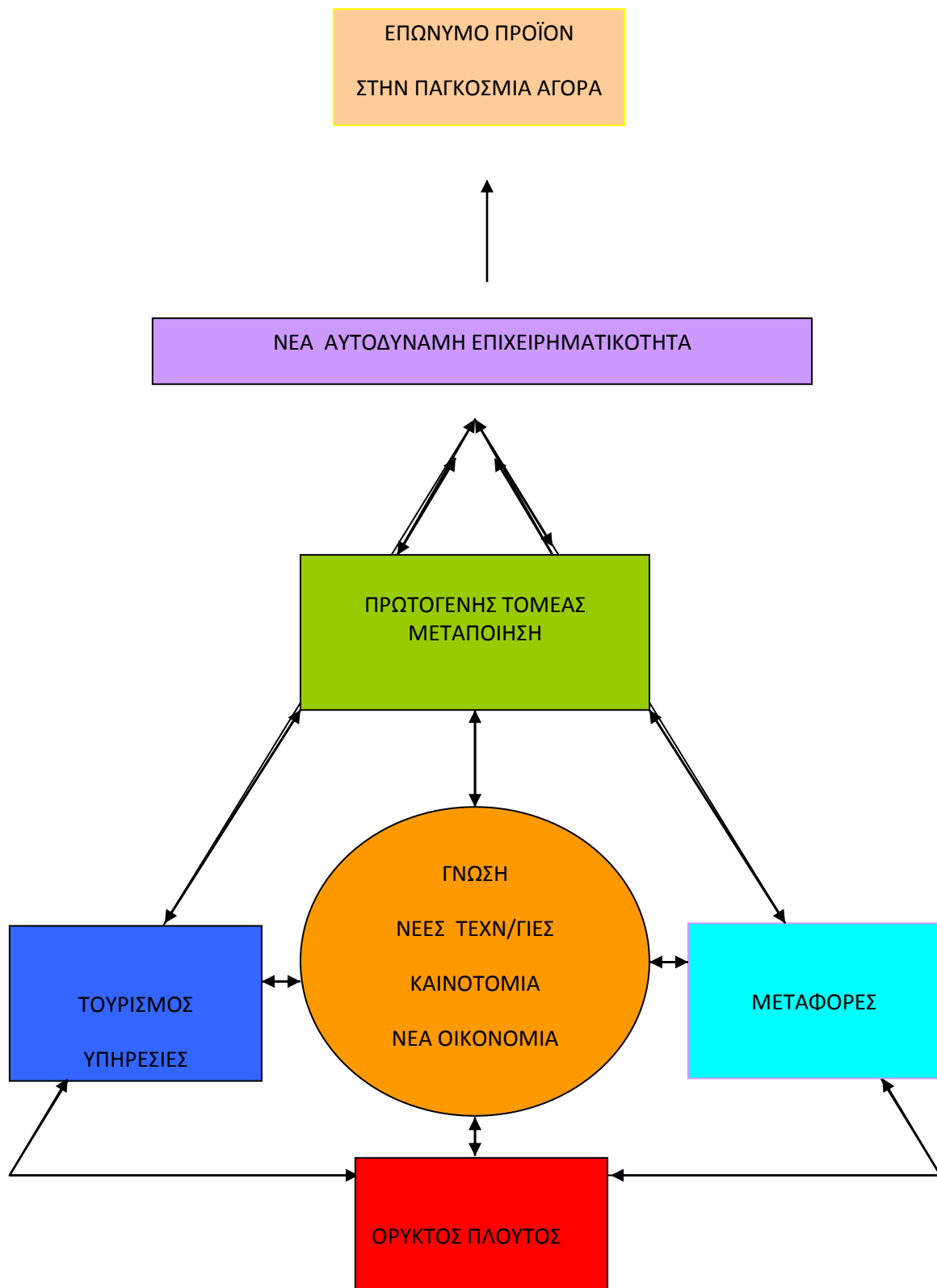
Η χρονική συγκυρία αποδίδει πρόσθετο ειδικό βάρος στο σχεδιασμό αναπτυξιακών εργαλείων τόσο λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, όσο και εξαιτίας της διαβούλευσης του περιεχομένου του πλαισίου προγραμματισμού για την περίοδο 2014 – 2020 σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Το Επιμελητήριο Αχαΐας, όπως αναφέρθηκε, έχει **σηματοποιήσει ένα στρατηγικό μοντέλο** που βαδίζει παράλληλα με το χρηματοδοτικό πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου **χωρίς να ταυτίζεται και να εξαρτάται μόνο από αυτό.**

Ο μεγάλος στρατηγικός στόχος για το Επιμελητήριο Αχαΐας την επόμενη περίοδο θα μπορούσε να παρατεθεί με μια φράση ως :

Στοχευμένη προσπάθεια για στον μετασχηματισμό της Αχαΐας σε νέο αυτοδύναμο επιχειρηματικό κόμβο στον Δυτικό Άξονα.

Με ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών σε όλους τους παραγωγικούς κλάδους και καταλύτη την καινοτομία αυτοδύναμη επιχειρηματική ανάπτυξη σημαίνει παραγωγή επώνυμου προϊόντος για την παγκόσμια αγορά

Η έξυπνη εξειδίκευση αφορά σε μια διαδικασία προσδιορισμού των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε συγκεκριμένους τομείς ή τμήματα της αγοράς, εμπλέκοντας τους συναφείς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, αναπτύσσοντας ένα όραμα για το μέλλον, δίνοντας έμφαση στις στρατηγικές προτεραιότητες, εφαρμόζοντας ένα σχέδιο δράσης και ενσωματώνοντας μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Η έξυπνη εξειδίκευση δεν αποτελεί μια 'στενή' προσέγγιση για την καινοτομία. Περιλαμβάνει όχι μόνο τις επενδύσεις στους τομείς της έρευνας και της μεταποίησης αλλά και την οικοδόμηση της ανταγωνιστικότητας μέσω: παραγωγικής και δημιουργικής βιομηχανίας, κοινωνικής καινοτομίας και καινοτομίας των υπηρεσιών, νέων επιχειρηματικών μοντέλων και καινοτομίας που βασίζεται στην πρακτική εφαρμογή.

Με βάση το γενικό στρατηγικό στόχο που παραθέσαμε παραπάνω και τα πλαίσια του RIS3, η πρόταση του Επιμελητηρίου Αχαΐας έχει δομηθεί σε τρεις πυλώνες :

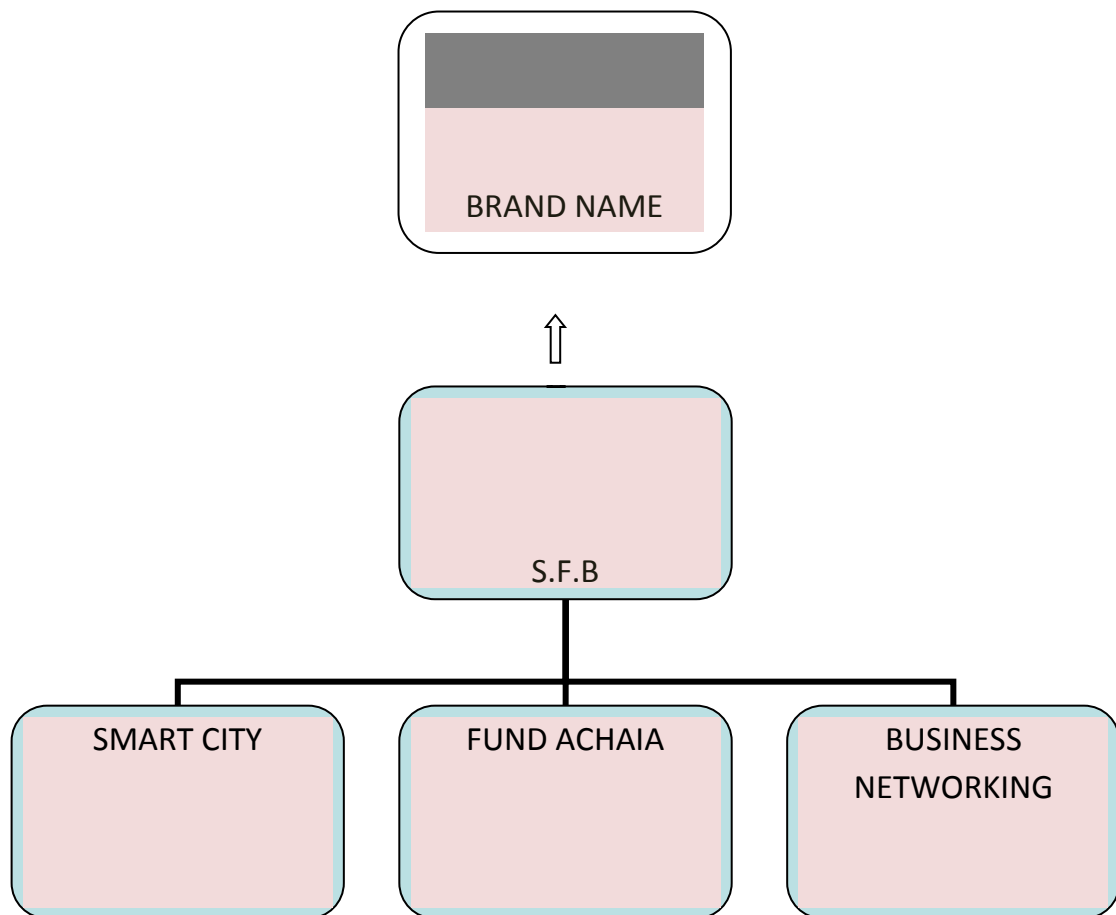
- 1. Νέα καινοτομική τεχνολογία φορέας (smart city – smart region)**
- 2. Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (Achaia - western Greece Development Fund)**
- 3. Έξυπνη επιχειρηματική δικτύωση (smart business clustering)**

Μια ενδεικτική σχηματική παρουσίαση της πρότασης του Επιμελητηρίου Αχαΐας για την έξυπνη εξειδίκευση που θα μπορούσε να ονομαστεί :

Smart . Fund .Business (S.F.B)

Δίνοντας απόλυτη έμφαση στην **επιλογή** και την **δικτύωση των εργαλείων** για προφανείς λόγους οικονομίας πόρων σε όλα τα επίπεδα πρέπει να επικεντρωθούμε σε ένα στόχο.

Το **επώνυμο προϊόν στην παγκόσμια αγορά** που είναι ο μοναδικός αυτοτροφοδοτούμενος δρόμος για να βγούμε από την κρίση και το αδιέξοδο.

Η πρότασή μας για το RIS3 ενσωματώνει τους πέντε βασικούς κανόνες που το ορίζουν :

■ Εστιάζει στην υποστηρικτική πολιτική για επενδύσεις σε κομβικές περιφερειακές προτεραιότητες, προκλήσεις και ανάγκες για ανάπτυξη

βασισμένη στη γνώση, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που σχετίζονται με τις ΤΠΕ

■ Βασίζεται στα δυνατά σημεία της Αχαΐας και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, στα ανταγωνιστικά μας πλεονεκτήματα και στις δυνατότητες για αριστεία

■ Υποστηρίζει την τεχνολογική όσο και την πρακτικά εφαρμοσμένη καινοτομία και στοχεύει στην τόνωση των επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα

■ Εμπλέκει πλήρως τους ενδιαφερόμενους φορείς και ενθαρρύνει την καινοτομία και τον πειραματισμό

■ Είναι τεκμηριωμένη και περιλαμβάνει συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης

Πέραν αυτών προσπαθήσαμε να αποτυπώσουμε και να ενσωματώσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην πρότασή μας τα 4C της έξυπνης εξειδίκευσης

■ (Δύσκολες) Επιλογές και κρίσιμη μάζα (choices, critical mass): Περιορισμένος αριθμός προτεραιοτήτων στη βάση των ιδίων πλεονεκτημάτων και της διεθνούς εξειδίκευσης – αποφυγή επικαλύψεων και κατάτμησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας– συγκέντρωση των πηγών χρηματοδότησης έτσι ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματικότερη δημοσιονομική διαχείριση

■ Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα (competitive advantage) : Ενθάρρυνση του ταλέντου με την ταύτιση των δυνατοτήτων για Έρευνα, Τεχνολογία, Ανάπτυξη και Καινοτομία (ETA&K) και των αναγκών των επιχειρήσεων μέσω μιας επιχειρηματικής διερευνητικής διαδικασίας

■ Συνδεσιμότητα και Συνεργατικοί σχηματισμοί (clusters): ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών παγκόσμιας κλάσης και παροχή χώρων δραστηριοτήτων για συναφείς ποικιλόμορφες/ διατομεακές συνδέσεις τόσο εντός της περιφέρειας όσο και εκτός, οι οποίες να οδηγούν σε εξειδικευμένη τεχνολογική διαφοροποίηση- (ταίριαζε αυτό που έχεις με ότι έχει ο υπόλοιπος κόσμος)

■ Συλλογική Ηγεσία (collaborative leadership): αποτελεσματικά συστήματα καινοτομίας υπό τη μορφή συλλογικής προσπάθειας βασισμένης σε συμπράξεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα αλλά και συμπράξεις επιχειρηματιών.

1.Νέα καινοτομική τεχνολογία φορέας (smart city – smart region)

Η εν λόγω πρόταση αφορά την ανάπτυξη μιας ασύρματης Wi-Fi υποδομής πλέγματος (mesh) και το συνοδευτικό πλαίσιο για υπηρεσίες και mobile εφαρμογές με σκοπό την δημιουργία ενός ασύρματου δικτύου ελεύθερης πρόσβασης για τους απλούς πολίτες και παροχής διαδραστικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τη προβολή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των διασυνδεδεμένων επιχειρήσεων.

Το τελικό προϊόν, συνιστά πακέτο υπηρεσιών βασισμένο σε συνδρομή (μηνιαία/ετήσια), που περιλαμβάνει συμμετοχή σε ασύρματο δίκτυο, διαφημιστικές υπηρεσίες βασισμένες στο στίγμα θέσης, υπηρεσίες software as a service για δημιουργία και ενημέρωση διαδικτύου, mini site, και εγγενών Micro εφαρμογών (apps) για έξυπνα κινητά και tablets, υπηρεσίες push/pull messaging προς τρίτους, υπηρεσίες intelligent point of interest και διαχείριση προωθητικών ενεργειών.

Πελάτες του δικτύου που προκύπτει είναι συνδεδεμένες επιχειρήσεις και επαγγελματίες, όπως π.χ. καταστήματα ή γραφεία, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να παραδώσουν ηλεκτρονικό περιεχόμενο αναφορικά με την επιχείρησή τους, τα καταστήματα τους και τις προσφορές τους, πάνω σε ένα ελεύθερα διαθέσιμο για τους τελικούς χρήστες ασύρματο (Wi-Fi) δίκτυο που είναι ανεπτυγμένο σε εμπορικές περιοχές των πόλεων ή σε εμπορικά, επιχειρηματικά και αγροτικά κέντρα.

Το σύστημα της πρότασης δημιουργεί ένα ασύρματο και διαδραστικό marketplace για τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν, που συμπληρώνει και ενισχύει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Δημιουργείται έτσι ένα οικοσύστημα, που με αρχικό έναυσμα τη δωρεάν ασύρματη πρόσβαση του τελικού χρήστη (πολίτη-επισκέπτη), προσφέρει location based πληροφορίες και υπηρεσίες, προβάλλει επιχειρήσεις, προωθεί προσφορές (κουπόνια, ηλεκτρονικού Check-in, κ.α.), παρέχει υπηρεσίες messaging και αναζήτησης βασισμένες στο στίγμα θέσης τελικού χρήστη και δίνει τη δυνατότητα της δυναμικής – στιγμιαία στην ουσία - ενημέρωσης των περιεχομένων του marketplace.

Ως τελικοί χρήστες του συστήματος ορίζονται απλοί άνθρωποι, κάτοικοι και επισκέπτες (τουρίστες) της περιοχής εφαρμογής του συστήματος, που είναι κάτοχοι ασύρματων συσκευών με δυνατότητα Wi-Fi σύνδεσης όπως smartphones, tablets, κ.α.

Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα είναι ότι λειτουργεί πάνω σε ενιαίο ασύρματο ιδιόκτητο δίκτυο, στο οποίο οι τελικοί χρήστες (δηλ. οι υποψήφιοι πελάτες των συνδρομητών) συνδέονται δωρεάν και έτσι απολαμβάνουν υπηρεσίες στοχευμένες για τη συγκεκριμένη κάθε φορά τοπική αγορά, χωρίς να χρεώνονται για χρήση δεδομένων από πάροχο τηλεφωνίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει αυτό για τους τουρίστες που μπορούν να εκμεταλλευτούν τις παροχές του δικτύου, αποφεύγοντας

χρεώσεις περιαγωγής (Roaming).

Στη διάθεση μας βρίσκονται αρκετές μελέτες που εξετάζουν θέμα διείσδυσης των mobile και cloud εφαρμογών τόσο σε παγκόσμια κλίμακα όσο και σε εθνική. Σημαντικά μας επηρέασαν τα στοιχεία που διατίθενται από την Google (think with google & mobileplanet) , Cisco (Cisco connected world technology report (2012), στοιχεία της εταιρίας O2, η σημαντική μελέτη Deloitte Global Mobile Consumer Survey (2012) καθώς και πρόσφατη μελέτη της ελληνικής αγοράς από την GfK Market Analysis. Η έρευνα της GfK Custom Research στην Ελλάδα και άλλες 6 χώρες για την αγορά των smartphones, δείχνει συνέχιση της ανοδικής δυναμικής και μετατόπιση των αγοραστικών κριτηρίων από χαρακτηριστικά και λειτουργίες σε «εμπειρίες» κατά τη χρήση.

Η διείσδυση των smartphones αγγίζει πλέον το 25% στην Ελλάδα, ενώ η πρόθεση απόκτησης smartphone κατά την επόμενη αγορά κινητού υπόσχεται να διπλασιάσει σχεδόν την αγορά σύντομα.

Η χρήση του φάσματος Wi-Fi για την παροχή ευρυζωνικών συνδέσεων δεν απαιτεί άδεια, και έτσι μειώνεται σημαντικά το κόστος για τη δημιουργία και ο χρόνος που απαιτείται για την εγκατάσταση ενός τέτοιου δικτύου. Υπάρχουν διάφορες εκτιμήσεις σχετικά με το δυναμική της ανάπτυξης της ασύρματης βιομηχανίας. Μερικές εκθέσεις εξετάζουν τη Wi-Fi βιομηχανία ως ολόκληρο κλάδο, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης των υπηρεσιών και του hardware, ενώ άλλοι εξετάζουν μόνο την παράδοση του υλικού, ή τις υπηρεσίες χωριστά. Ο κλάδος ασύρματων δικτύων και σχετικών υπηρεσιών στο σύνολό τους αναμένεται να αυξηθεί σε ένα απίστευτο ρυθμό, με τις προβλέψεις κυμαίνονται από όχι λιγότερο από ένα σύνθετο ετήσιο ποσοστό αύξησης του 50%.

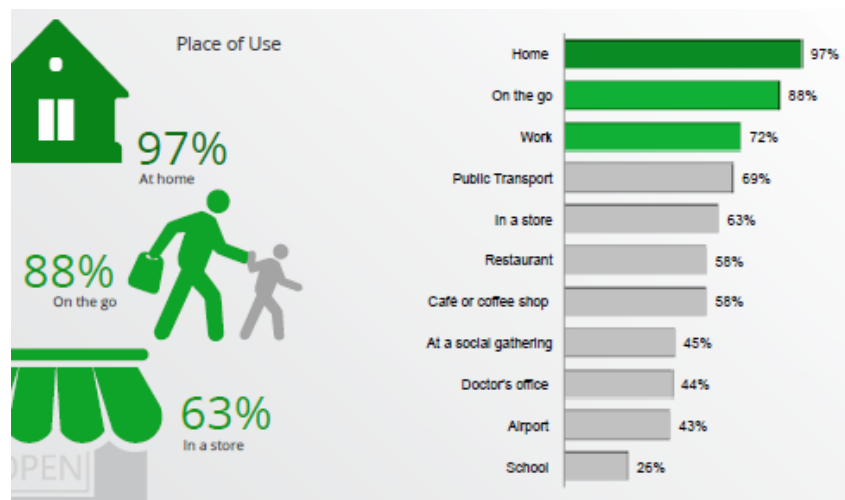
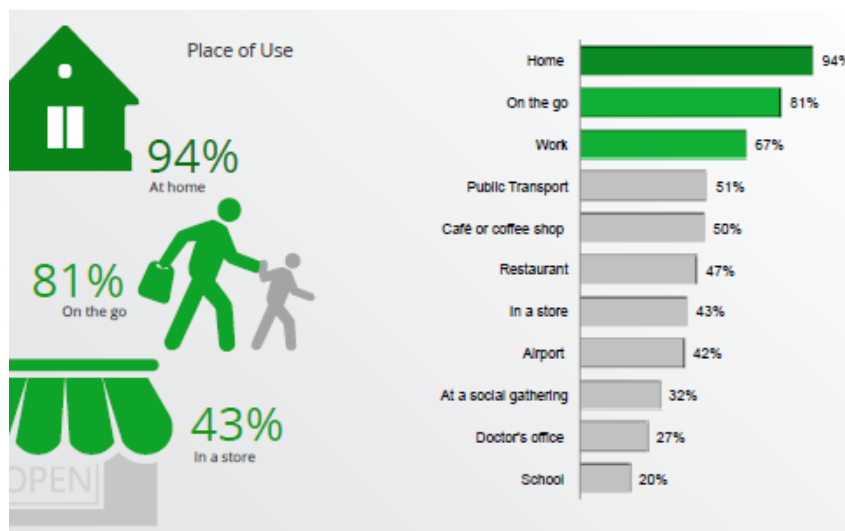
Η εταιρεία Market Publishers δημοσιοποίησε τα αποτελέσματα έρευνας της για την ελληνική αγορά Location Based Services. Η πρόγνωση του τζίρου των υπηρεσιών για τα έτη 2010 – 2014, θα φτάσει τα \$167.2 εκατομμύρια το έτος 2014. Μερικές από τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην έρευνα είναι: Πλοήγηση με ακουστικές οδηγίες, χάρτες για πλατφόρμες κινητών τηλεφώνων, εντοπισμός και παρακολούθηση, αναζήτηση βασισμένη στο στίγμα θέσης, διαφημιστικές υπηρεσίες βασισμένες στο στίγμα θέσης. (3Q.2010 Greece GPS Navigation and Location Based Services Forecast, 2010 - 2014: Total spend in the LBS market in Greece to rise to \$167.2 million in 2014, <http://marketpublishers.com>, IE Market Research Corporation).

Η Deloitte αντίστοιχα, με τη 12η έκδοση της μελέτης της για τους κλάδους της Τεχνολογίας, των MME και των Τηλεπικοινωνιών για το 2013, προβλέπει ότι οι συσκευές smartphone θα κατακλύσουν την αγορά με τον αριθμό των συσκευών που θα διατεθούν να φτάσει το 1 δις. και η «κινητή διαφήμιση» – μια κατηγορία που συμπεριλαμβάνει τις ταμπλέτες, τα smartphones και άλλες συσκευές τηλεφώνων – θα αναπτυχθεί κατά 50% αγγίζοντας τα 9 δις. δολάρια παγκοσμίως. Τέλος, η Deloitte προβλέπει πως η ζήτηση για ασύρματο εύρος φάσματος (στο φάσμα κινητής) θα συνεχίσει να αυξάνεται προσεγγίζοντας τα όρια εξάντλησης του

φάσματος γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερες ταχύτητες, ενώ ορισμένες φορές και σε αδυναμία πρόσβασης σε δίκτυα ή τερματισμό κλήσεων ή μεταφοράς δεδομένων.

Διεθνώς περνάμε στη λεγόμενη “post digital era” όπου έχουμε σύγκλιση πέντε δυνάμεων - analytics, mobile, κοινωνικά δίκτυα, cloud, και κυβερνοχώρου. Η Postdigital εποχή, όπως παλιότερα η μεταβιομηχανική εποχή, αντικατοπτρίζει τη «νέα φυσιολογική κατάσταση» για τις επιχειρήσεις και αποτελεί μια νέα βάση για τον ανταγωνισμό. Όπως στη μεταβιομηχανική εποχή, δεν είχαμε παραιτηθεί από την εκβιομηχάνιση, αλλά την ουσιαστικά την αγκαλιάσαμε, έτσι και η Postdigital εποχή είναι παρόμοια, αλλά με την ψηφιοποίηση στο πυρήνα της.

Πρόσφατη μελέτη της Google σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες αναλύει τη χρήση κινητού στη περίπτωση αναζήτησης προϊόντων ως εξής:

Τα Smartphones χρησιμοποιούνται πολύ συχνά, αλλά περισσότερο σε δωρεάν Wi-Fi περιβάλλοντα όπως το σπίτι (Στοιχεία Ιταλίας (πάνω) και Γερμανίας (κάτω), Πηγή Google: our mobile planet)

Επίσης το τελευταίο διάστημα έχει παρατηρηθεί αλλαγή στο τρόπο shopping λόγω smartphones, καθώς οι καταναλωτές αναζητούν προϊόντα ή αλλάζουν γνώμη σύμφωνα με τη χρήση συγκεκριμένων πληροφοριών που λαμβάνουν στα smartphones.

Τα Smartphones έχουν εξελιχθεί σε σύντροφο αγορών

Μια σημαντική μελέτη της Deloitte, το Global Mobile Consumer Survey (2012), παρέχει μια μοναδική εικόνα για τη συμπεριφορά των καταναλωτών στην αγορά κινητής τηλεφωνίας. Συγκεντρώνοντας 27.000 απαντήσεις από 15 χώρες, (Αργεντινή, Βέλγιο, Βραζιλία, Καναδά, Κροατία, Γαλλία, Φινλανδία, Γερμανία, Ιαπωνία, Μεξικό, Ρωσία, Νότια Αφρική, Τουρκία, Ηνωμένο Βασίλειο, και οι Ηνωμένες Πολιτείες), το πεδίο εφαρμογής της έρευνας καλύπτει τομείς όπως: κυριότητα και χρήση της συσκευής, συνδεσιμότητα της συσκευής, LTE και NFC, οι λόγοι για την αγορά συγκεκριμένων προϊόντων, τιμολόγια και χρέωση, και mobile διαφήμιση.

Τα Apps είναι μόνο η αρχή

Μεγάλος αριθμός στατιστικών και μελετών διεθνώς, διακηρύσσουν θριαμβευτικά την άφιξη της mobile εποχής – χρησιμοποιώντας στατιστικά στοιχεία κίνησης του διαδικτύου, πωλήσεις έξυπνων συσκευών καθώς και καταγραφή του τρόπου που οι άνθρωποι περνούν το χρόνο τους:

Το 2012, η Apple και η Google Play ξεπέρασαν τα 25 δισεκατομμύρια app downloads

Μια έρευνα Web-enabled κατόχων κινητών τηλεφώνων διαπίστωσε ότι το 80% των συμμετεχόντων χρησιμοποιούσε τη κινητή συσκευή τους, ενώ ταυτόχρονα παρακολουθούσε τηλεόραση

Το Δεκέμβριο του 2012, το 13% του συνόλου της κίνησης στο Διαδίκτυο προέρχεται

από κινητές συσκευές

Κατά το δεύτερο τρίμηνο για το 2013, η συνολική παγκόσμια βάση εγκατάστασης των smartphones και tablets αναμένεται να υπερβαίνουν εκείνες των υπολογιστών

Η έκρηξη στη χρήση του smartphone και του tablet στον κόσμο των καταναλωτών δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Και οι επιχειρήσεις αν δεν έχουν λάβει γνώση, πρέπει να το κάνουν, και να δώσουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν οι πελάτες πιο αποτελεσματικά στην εμπορική διεργασία, και να αναμορφώσουν το κλασικό business-as-usual.

Οι επίπτωση του mobile για μια επιχείρηση μπορεί να είναι ακόμη πιο ριζοσπαστική από αυτήν του WEB διότι αφαιρεί τα φυσικά όρια της επιχειρηματικότητας ως προς το πού γίνεται η συναλλαγή και ποιος συμμετέχει.

2. Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (Achaia – western Greece Development Fund)

Στο πλαίσιο της φιλοσοφίας που προωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη μετάβαση δηλαδή από τις εφάπαξ επιδοτήσεις στην παροχή δανεισμού με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους αλλά και την ανάγκη προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων ως εχέγγυο βιωσιμότητας των αναλαμβανόμενων επενδύσεων πρέπει και σε περιφερειακό επίπεδο να προωθεί η **δημιουργία μοντέρνων χρηματοδοτικών μηχανισμών**.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των νέων χρηματοδοτικών πρακτικών συνοψίζονται ως εξής:

- **Ανακύκλωση (Revolving):** χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους, το ποσό αποπληρωμής των οποίων επαναχρηματοδοτεί νέα έργα (δυνατότητα μελλοντικής επαναξιοποίησης πόρων).
- **Μόχλευση (Leverage):** δυνατότητα συνδυασμού δανείων με ιδιωτικούς πόρους (προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων).
- **Πηγές Κεφαλαίων (Sources of funding):** διάθεση πόρων από τα επιχειρησιακά προγράμματα (σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο) και συνδυασμός τους με πρόσθετη χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ.
- **Διαχείριση Κεφαλαίων (Fund of funds):** κεντρική μονάδα διαχείρισης περισσότερων του ενός ταμείων.

Είναι γεγονός ότι νέα χρηματοδοτικά εργαλεία έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και άλλων διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η Επιτροπή έχει επισημάνει την ανάγκη να ενταθεί η υποστήριξη για νέες επιχειρήσεις και πολύ μικρές επιχειρήσεις, μέσω τεχνικής βοήθειας υπό τη μορφή επιχορηγήσεων, καθώς και επιστρεπτέων ενισχύσεων, όπως δάνεια, συμμετοχικά κεφάλαια, επιχειρηματικά κεφάλαια ή εγγυήσεις, και επισημαίνει την αξία ανάληψης τέτοιων δράσεων σε συνεργασία με τον όμιλο της Ε.Τ.Επ.

Οι αξιολογήσεις και οι μελέτες δείχνουν μια σαφή συσχέτιση μεταξύ, αφενός, της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και σε επιχειρηματικά κεφάλαια για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και από την άλλη πλευρά, της οικονομικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας.

Νέες πρωτοβουλίες χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως τα JEREMIE και JESSICA, δημιουργούν ισχυρά κίνητρα για την επιτυχή υλοποίηση από την πλευρά των δικαιούχων μέσα από συνδυασμό επιδοτήσεων και δανείων με διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας μέσω του ανακυκλούμενου χαρακτήρα της συμβολής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης Ταμείου (ΕΤΠΑ) στις δράσεις αυτές.

Έτσι τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία προσφέρουν πρόσθετους πόρους για τη σύσταση και την ανάπτυξη επιχειρήσεων στις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπρόσθετα συνεισφέρουν με χρηματοοικονομική και διοικητική εμπειρογνομosύνη από ειδικευμένα ιδρύματα όπως ο όμιλος της Ε.Τ.Επ και άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι **Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις** αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων και παίζουν καθοριστικό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ζωή της περιφέρειας της χώρας μας .

Ιδιαίτερος είναι ο ρόλος των **Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων**, που απασχολούν μέχρι 10 εργαζόμενους, διαμορφώνοντας το καθημερινό οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον σε τοπικό επίπεδο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη αλλά και τοπικοί φορείς που εκπροσωπούν την επιχειρηματικότητα όπως εν προκειμένω το **Επιμελητήριο Αχαΐας** έχουν αναγνωρίσει το ζωτικό ρόλο των ΜΜΕ και προσπαθούν να διαμορφώσουν πολιτικές που αποσκοπούν στην ενίσχυσή τους με προτεραιότητα στη δημιουργία ενός ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και τη διασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών για την ανάπτυξή τους.

ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στην εποχή της Νέας Οικονομίας ο κυρίαρχος τρόπος συναλλαγών και ανταλλαγής πληροφοριών βασίζεται στην αμφίδρομη επικοινωνία και **αλληλεπίδραση** σε όλους τους τομείς της οικονομικής και παραγωγικής δραστηριότητας.

Οι ΜΜΕ κάθε κλάδου και δραστηριότητας καλούνται να ακολουθήσουν μια εξωστρεφή και **καινοτόμα στρατηγική**, η οποία να στηρίζεται στις **επενδύσεις για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη**.

Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των ΜΜΕ είναι η ευελιξία, λόγω μεγέθους, και η ικανότητά τους να προσαρμόζονται γρήγορα στις μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος, προσφέροντας καινοτόμα και ποιοτικά προϊόντα.

Σε επίπεδο Αχαΐας και Δυτικής Ελλάδος πρώτη προτεραιότητα για το Επιμελητήριο μας είναι η άρση των εμποδίων και η ενίσχυση της **ανάπτυξης μιας νέας αυτοδύναμης επιχειρηματικότητας** όπου ισχυρές ΜΜΕ θα παράγουν καινοτόμα τελικά προϊόντα μεγάλης ποιοτικής και οικονομικής αξίας διασυνδέοντας :

- **Τα μεγάλα επιστημονικά αποθέματα της περιοχής**
- **Τον εξελισσόμενο πρωτογενή τομέα**
- **Τη μεταποίηση**
- **Τις μεταφορές και τον Τουρισμό**

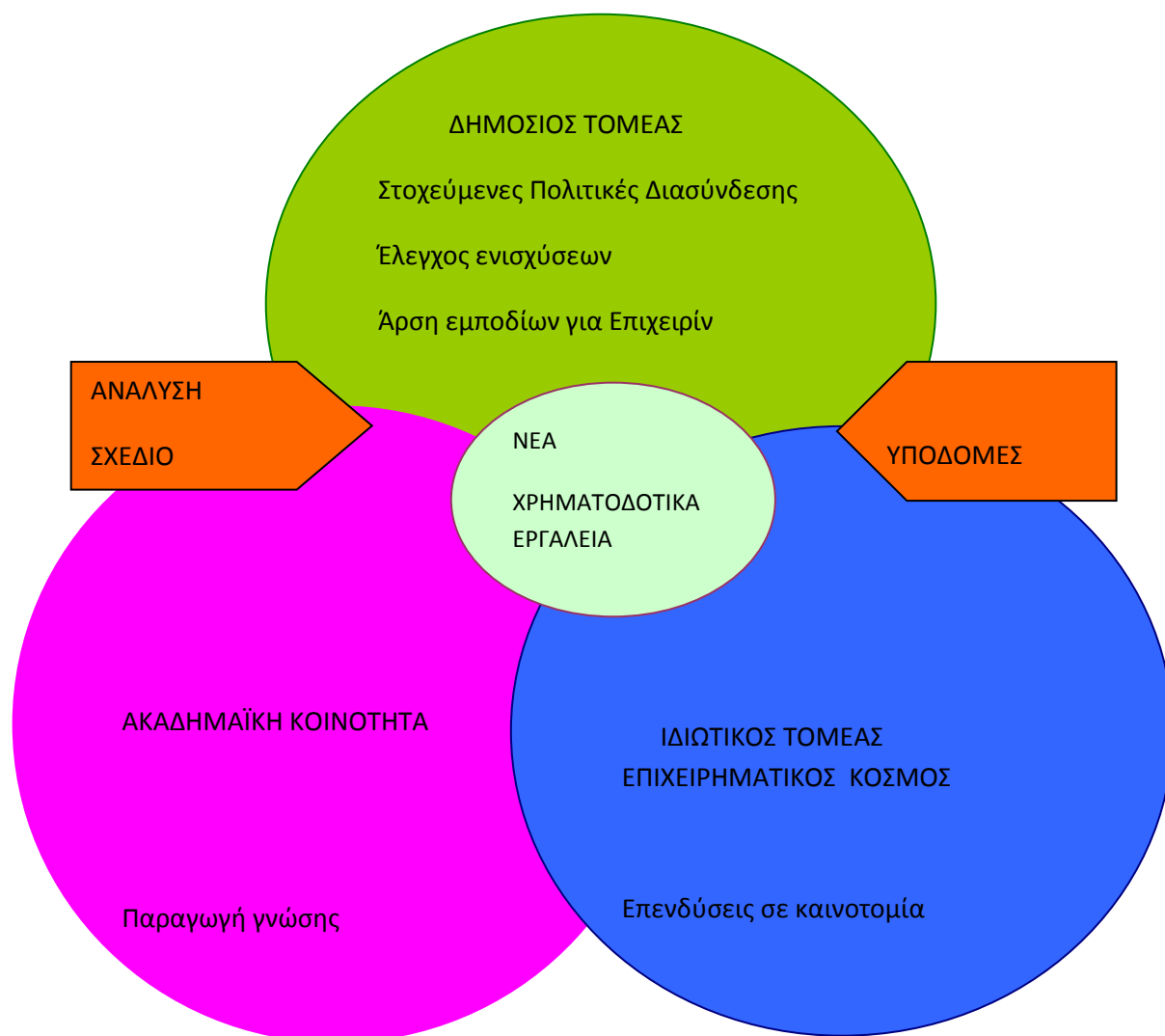
Συνολικότερα όμως το ζητούμενο για να δημιουργηθεί μια **κρίσιμη αναπτυξιακή μάζα** σε μια περιοχή που υστερεί σε πολλά επίπεδα είναι η οργανωμένη διάταξη δυνάμεων και η απόλυτα στοχευμένη διοχέτευση των ενισχύσεων, είτε κρατικών είτε κοινοτικών.

Επειδή οι πόροι δεν είναι ανεξάντλητοι και η απόσταση που θα πρέπει να διανύσει η περιφέρεια μας για να συγκλίνει είναι αρκετά μεγάλη η **διαμόρφωση συνεργατικής πολιτικής** σε όλα τα επίπεδα είναι μονόδρομος.

Όλα όσα παραθέσαμε θα μπορούσαν να οργανωθούν υπό τον τίτλο έξυπνα δικτυωμένη ΠΔΕ, με απόλυτη αξιοποίηση των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων και ιδιαίτερα της **σύμπραξης Ιδιωτικών και Δημοσίων επενδυτικών κεφαλαίων** στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της καινοτομικής επιχειρηματικότητας σε όλα τα επίπεδα.

Η ΕΞΥΠΝΑ ΔΙΚΤΥΩΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

(έχει στο επίκεντρο να νέα χρηματοδοτικά εργαλεία)

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Από την άλλη μεριά υπάρχουν μια σειρά προβλήματα που κατά βάση αφορούν την αδυναμία πρόσβασης **στις κατάλληλες πηγές χρηματοδότησης**, κυρίως λόγω έλλειψης περιουσιακών στοιχείων για τις απαραίτητες εγγυήσεις.

Σύμφωνα με τον IOBE μόνο το 20% των ελληνικών ΜΜΕ χρησιμοποιούν ως πηγή χρηματοδότησης τις τράπεζες έναντι του 39% που είναι ο κοινοτικός μέσος όρος.

Σύμφωνα με έκθεση που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Εθνικού Παρατηρητηρίου ΜΜΕ το 73% των επιχειρήσεων ζητά καλύτερη πρόσβαση σε πηγές

χρηματοδότησης, καθώς το μεγαλύτερο μέρος αυτής, ιδιαίτερα των νέων επιχειρήσεων, προέρχεται από προσωπικά ή οικογενειακά κεφάλαια των υποψηφίων επενδυτών.

ΕΥΚΑΙΡΙΑ - ΣΤΟΧΟΣ

Οι ΜΜΕ μπορούν να ωφεληθούν για την ανάπτυξη τους από την κοινοτική χρηματοδότηση, που παρέχεται μέσα από προγράμματα επιχορήγησης από χρηματοδοτικές εγγυήσεις καθώς και από μια σειρά μη χρηματοδοτικών μέτρων στήριξης που έχουν τη μορφή προγραμμάτων και υπηρεσιών επιχειρηματικής υποστήριξης.

Πέρα από τα παραπάνω και από την και την παραδοσιακά και πιο κοινή μορφή χρηματοδότησης, που είναι το τραπεζικό δάνειο υπάρχουν και άλλες επιλογές οι οποίες είναι πιο αποτελεσματικές στο νέο οικονομικό περιβάλλον, πιο στοχευμένες και άμεσες όπως : Venture Capital, Factoring, Leasing, Business Angels, εγγυοδοσία κλπ..

Ειδικότερα η δημιουργία περιφερειακών ιδιωτικών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capitals) που θα μοχλεύονται και από ευρωπαϊκά κονδύλια μέσω των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης πιστεύουμε ότι θα αποτελέσει μια ουσιαστική χρηματοδοτική καινοτομία στην νέα περίοδο.

Αυτά τα περιφερειακά Venture Capital θα μπορούσαν άριστα

- Να στηρίξουν τις ανάγκες δυναμικών και γρήγορα αναπτυσσόμενων τοπικών εταιρειών που χρειάζονται ίδια κεφάλαια για να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξή τους.
- Να αναπληρώσουν την αναιμική η ανύπαρκτη δανειακή χρηματοδότηση ειδικά σε μικρές και πολύ μικρές αλλά πολλά υποσχόμενες επιχειρήσεις .
- Να συμμετέχουν στο ρίσκο της επένδυσης όπως και η επιχείρηση ενισχύοντας την σε όλα τα επίπεδα αφού ο στόχος επιτυχίας είναι κοινός και η θετική έκβαση του όλου εγχειρήματος θα δημιουργήσει νέα δυναμική στην τοπική οικονομία ανατροφοδοτώντας την όλη διαδικασία.

Η προοπτική της ύπαρξης ενός η περισσότερων τοπικών FUND στην Δυτική Ελλάδα λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω και με την στήριξη και καθοδήγηση της ΠΔΕ θα λειτουργούσε καταλυτικά στην ανάπτυξη **τοπικών εταιρειών** αφού υπάρχει δεδομένη ανάγκη κατά περίπτωση για :

- Χρηματοδότηση Σποράς (Seed Capital)
- Χρηματοδότηση Εκκινήσεως (Start up Capital)
- Χρηματοδότηση στα πρώτα στάδια παραγωγής και πωλήσεων (Early Stage Financing)
- Χρηματοδότηση Επέκτασης (Development Financing)

- Χρηματοδότηση “Γέφυρας” (Mezzanine Financing)

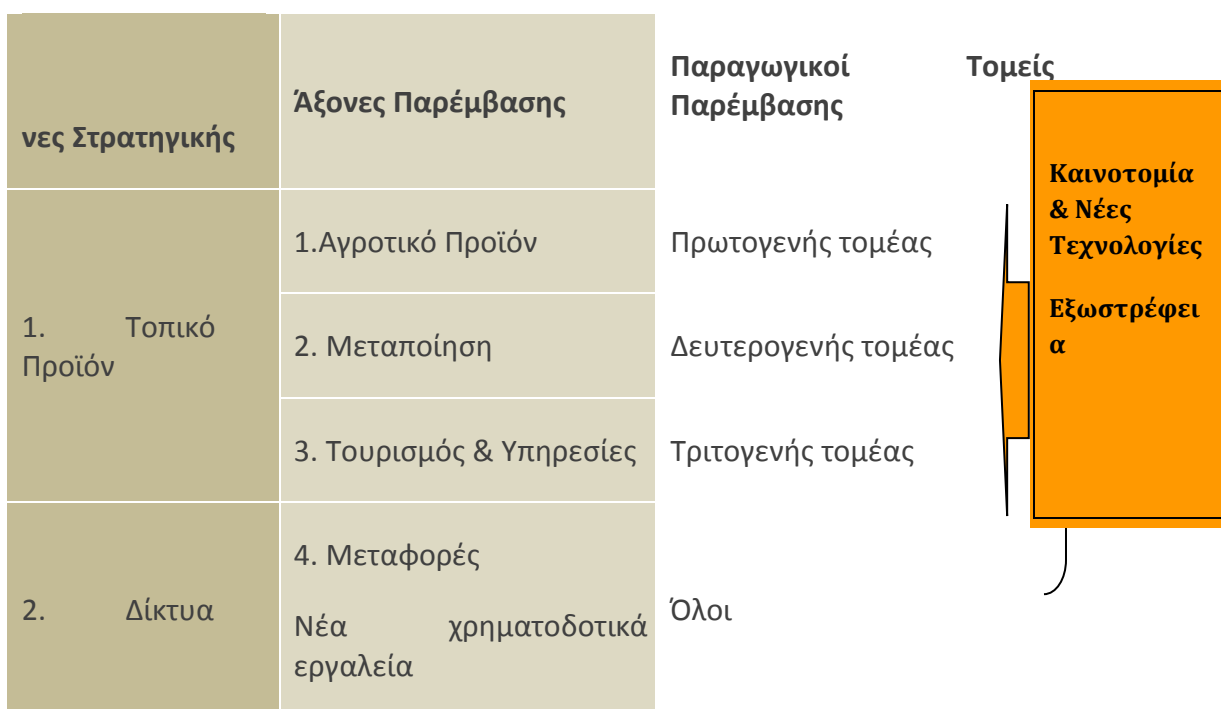
Η προσπάθεια που καταβάλλεται από την νέα διοίκηση του Επιμελητηρίου Αχαΐας είναι να ενθαρρυνθούν ανενεργά κεφάλαια στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός τοπικού FUND που θα επενδύσει στην ανάπτυξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων καλύπτοντας τα χρηματοδοτικά κενά που εντοπίσαμε παραπάνω.

Μια τέτοια προσπάθεια ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη με την ενθάρρυνση του Επιμελητηρίου μας και πολύ σύντομα θα έχει αποκτήσει υπόσταση με μια μορφή **Venture Capital** δηλαδή Αμοιβαίο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (ΑΚΕΣ) κλειστού τύπου .

3. Έξυπνη επιχειρηματική δικτύωση (smart business networking)

Σε μια προσπάθεια εξειδίκευσης του στρατηγικού μοντέλου του Επιμελητηρίου Αχαΐας που στοχεύει στον μετασχηματισμό της Αχαΐας σε έναν **νέο αυτοδύναμο επιχειρηματικό κόμβο στον Δυτικό Άξονα**, προσδιορίζονται δύο (2) βασικοί πυλώνες και πέντε (5) διαφορετικοί κεντρικοί άξονες παρέμβασης οι οποίοι συνδέονται οριζόντια μέσα από θεματικές που αφορούν στην εφαρμογή :

- Της καινοτομίας
- Της ανάπτυξης και μεταφοράς νέων τεχνολογιών
- Της εξωστρέφειας και της άρσης των αποκλεισμών
- Της νέας οικονομίας

Τα σύγχρονα βασικά χαρακτηριστικά των παραγωγικών τομέων της οικονομίας, τα οποία επίσης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην ανάλυση, συνοψίζονται στα εξής:

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Στο σύγχρονο γεωργικό τομέα η ανταγωνιστικότητα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη **συνεργασία για την εφαρμογή καινοτομίας στις εκμεταλλεύσεις.**

Η γεωργική έρευνα αποτελεί ένα σημαντικό συστατικό, αλλά, όχι πάντα, το κύριο συστατικό της καινοτομίας, γι' αυτό και **τα ερευνητικά αποτελέσματα θα πρέπει να αποτελούν παράλληλες και συντονισμένες διαδικασίες του συστήματος καινοτομίας.** Τα συστήματα καινοτομίας θα πρέπει, επίσης, να δίνουν προτεραιότητα στη συνεργασία με εμπειρογνώμονες και με άτομα που κατέχουν βαθιά γνώση για τις γεωργικές κοινότητες και είναι σε θέση να τους παρέχουν δεξιότητες και άλλους πόρους.

Οι παρεμβάσεις για τη δημιουργία ενός υποβοηθητικού περιβάλλοντος καινοτομίας θα είναι αποτελεσματικές εάν συνοδεύονται από τη δημιουργία κουλτούρας καινοτομίας στον Πρωτογενή τομέα στο σύνολο του.

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η ενίσχυση της διεθνοποίησης και της εξωστρέφειας αποτελεί βασικό ζητούμενο και αταλάντευτη επιδίωξη της Νέας Στρατηγικής.

Στο πλαίσιο αυτό, ο καινοτόμος σχεδιασμός και η ιεράρχηση των στόχων αποτελεί κεντρικό ζητούμενο. Προτείνεται η υλοποίηση ενός τριετούς προγράμματος για τη δημιουργία τοπικού **«brand name»** στις διεθνείς αγορές, μέσω της υλοποίησης:

- Στοχευμένης καμπάνιας προώθησης των αχαϊκών – τοπικών προϊόντων (συνεργατικές πολιτικές επιμελητηρίων –αυτοδιοίκησης).
- Στρατηγικής καμπάνιας δημοσίων σχέσεων, μεταξύ των διαμορφωτών γνώμης για τα τοπικά προϊόντα στις ξένες αγορές.
- Υλοποίησης διεθνούς στρατηγικής προώθησης (συνεργατικές πολιτικές επιμελητηρίων –αυτοδιοίκησης) συγκεκριμένων παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, (π.χ. φέτα, λάδι, ελιές, κρασί, ούζο, τσίπουρο, αναψυκτικά κ.λπ..)
- Λειτουργίας ιστοσελίδων και με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων επικοινωνίας και προβολής, όπως το You Tube και το Twitter, για την προώθηση των

τοπικών τροφίμων και ποτών στο εξωτερικό και για την άμεση και απευθείας πληροφόρηση του καταναλωτή για συγκεκριμένα προϊόντα κ.λπ.

Η αγροτική παραγωγή στη περιοχή μας, στο πλαίσιο της σύνδεσής της με τη μεταποιητική βιομηχανία, θα πρέπει να κατευθυνθεί στα ακόλουθα:

- στην παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας,
- στην παραγωγή βάσει συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης και πλήρους ιχνηλασιμότητας,
- σε στοχευμένες καλλιέργειες για εξειδικευμένες χρήσεις, και,
- στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων τα οποία να καλύπτουν τις βασικές απαιτήσεις
- και της βιομηχανίας, αλλά και των τελικών χρηστών – καταναλωτών.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή μας είναι πολυάριθμες και συνθέτουν ένα ιδιαίτερο πολύπλοκο μωσαϊκό. Ωστόσο, στην ανώτερη βαθμίδα της ιεραρχίας τοποθετούνται:

α. Η διασφάλιση αποκομιδής και διαχείρισης των απορριμμάτων και των υγειονομικών και βιομηχανικών αποβλήτων .

β. Η ύπαρξη και σωστή λειτουργία κρατικών και ιδιωτικών νοσοκομείων (δεν θα πρέπει η οικονομική κρίση να επηρεάσει αρνητικά την λειτουργία- εικόνα των νοσοκομείων και του συστήματος περίθαλψης-αυτό δεν συμβάλει στην ανάπτυξη του τουρισμού αφού προκαλεί ανασφάλεια).

Επιπλέον, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα παρακάτω πεδία:

- Πληροφορίες για τον τουρισμό
- Εικόνα του προορισμού
- Κοινωνικά χαρακτηριστικά (τουριστών στόχων και πολιτών προορισμού)
- Γενικές υποδομές
- Μεταφορές και δίκτυα
- Διαμονή Εστίαση (καταγραφή, οργάνωση αλλά και ανάδειξη μέσω ολοκληρωμένου σχεδίου της άμεσης διασύνδεσης της με την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή)

- Εκδηλώσεις (σε σχέση με τον πρωτογενή τομέα)
- Προστασία και σεβασμός του περιβάλλοντος σε όλα τα στάδια της τουριστική ανάπτυξης
- Διαφύλαξη της κοινωνικής ειρήνης και της ασφάλειας (έναν ανασφαλής προορισμός δεν είναι επισκέψιμος)

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Είναι γεγονός ότι η σημερινή εποχή βρίσκει τον πολυσύνθετο τομέα των μεταφορών να χαρακτηρίζεται σε όλα τα επίπεδα από την εισαγωγή νέων τεχνολογιών (διαχείριση κυκλοφορίας, συντήρηση δικτύων, τηλεματική, κλπ.). Οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες στο περιβάλλον των μεταφορών απαιτούν από τις εταιρείες να αποκτήσουν έναν σύγχρονο και ευέλικτο τρόπο λειτουργίας αφού κυριαρχούν έννοιες όπως «πραγματικός χρόνος» (real time), «ροή δεδομένων» (data flow) κ.α.

Βασικά ζητούμενα για την περιοχή πέραν της **αυτονόητης ολοκλήρωσης των μεγάλων έργων** υποδομής (Ολυμπία ,Ιόνια ,Τραίνο ,Λιμάνια κλπ) είναι η **εκπόνηση στρατηγικής διαφοροποίησης** και επαναπροσδιορισμού στόχων για το πολύ μεγάλο θέμα των συνδυασμένων μεταφορών στο νέο ευρωπαϊκό και διεθνές άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Μια πολύ σοβαρή επιλογή για την περιοχή θα ήταν η ανάδειξη του αεροδρομίου του Αράξου σε ένα απόλυτα **οργανωμένο εμποροδιαμετακομιστικό περιφερειακό αερολιμένα** για τα ευπαθή αγροτικά και αλιευτικά προϊόντα .

ΔΙΚΤΥΩΣΕΙΣ- clusters

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας αποτελεί πλέον μια από τις πλέον ευδιάκριτες και σημαντικές τάσεις της παγκόσμιας οικονομίας. Στο νέο αυτό περιβάλλον κρίσιμη παράμετρος για την επιβίωση και ανάπτυξη των ΜΜΕ αναδεικνύεται ο εντοπισμός και η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, που τις καθιστούν ανταγωνιστικές. Η **επίτευξη οικονομιών κλίμακας** (economies of scale) και φάσματος (economies of scope) αποτελούν βασικά συστατικά βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Η οικονομική ανάπτυξη όμως μιας περιοχής προϋποθέτει κυρίως την επίτευξη εξωτερικών οικονομιών (external economies) που δημιουργούνται από την μείωση του κόστους που συνεπάγεται η **γεωγραφική συγκέντρωση επιχειρήσεων**.

Οι οικονομικοί λόγοι που οδηγούν στην γεωγραφική αυτή συγκέντρωση συγκεκριμένων επιχειρήσεων σχετίζονται :

- με την παρουσία μοναδικών φυσικών πόρων,
- την επίτευξη οικονομικών κλίμακας στην παραγωγή,
- την εγγύτητα στις αγορές,
- την δυνατότητα απορρόφησης εξειδικευμένου και ικανού προσωπικού,
- την δυνατότητα απόκτησης και ανταλλαγής πληροφοριών και γνώσης,
- την μείωση του κόστους μεταφοράς,
- την αξιοποίηση κοινών υποδομών κ.α.

Στις αναπτυγμένες χώρες τέτοιας μορφής διασυνδέσεις και ομαδοποιήσεις είναι συχνό φαινόμενο και έχει ενταθεί μετά από μια σειρά πρόσφατων αναλύσεων, που προτείνουν μεθοδολογίες εντοπισμού και υποστήριξης τέτοιων σχηματισμών.

Έτσι, η έννοια των **ομάδων επιχειρήσεων** ή **σχηματισμών** (clusters) και των **δικτύων** (networks) αποκτά κεντρική σημασία στη σύγχρονη βιομηχανική πολιτική.

Το περιεχόμενο των όρων αυτών δεν είναι αυστηρά καθορισμένο, αφού πρόκειται για σχήματα που διαμορφώθηκαν σύμφωνα με τις συνθήκες και τις ανάγκες, που δημιουργήθηκαν σε κάθε περίπτωση Έτσι υπάρχουν πολλές προσεγγίσεις στο θέμα και δεν υπάρχει συγκεκριμένη προδιαγραφή για την περιγραφή ή την δημιουργία των σχημάτων αυτών .

ΕΥΚΑΙΡΙΑ –ΣΤΟΧΟΣ

Βασική επιδίωξη του Επιμελητηρίου Αχαΐας για την επόμενη περίοδο είναι η **δημιουργία ενός συνεργατικού σχηματισμού που θα έχει αποκλειστικό στόχο την ολοκληρωμένη παραγωγή και διάθεση μιας Αχαϊκής – Πελοποννησιακής ετικέτας επιλεγμένων εμβληματικών τοπικών προϊόντων** (πχ Κρασί, Λάδι, Τεντούρα Τυροκομικά, Χυμούς)

Ο χώρος ανάπτυξης θα μπορούσε να είναι **παλιά βιομηχανική εγκατάσταση** (διαθέτουμε αρκετές στην περιοχή) η οποία θα αναπλαστεί για το σκοπό αυτό.

Στο επόμενο κεφάλαιο αναφερόμαστε αναλυτικότερα .

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΜΠΤΗ:

Ενίσχυση συνεργασιών που ενσωματώνουν καινοτομία και ανοίγουν νέα επιχειρηματικά πεδία .

Περιφερειακή πολιτική καινοτομίας με διάλογο και συμφωνία των εταίρων για:

- **Ανανέωση** παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες market niches,
- Εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων με την υιοθέτηση και διάδοση νέων τεχνολογιών,
- Τεχνολογική διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις σε συναφή προϊόντα και υπηρεσίες,
- **Ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων** μέσω ριζικής τεχνολογικής ανανέωσης και ανατρεπτικής καινοτομίας, και
- Αξιοποίηση **νέων μορφών καινοτομίας**, όπως ανοικτή καινοτομία, καινοτομία από τους χρήστες, κοινωνική καινοτομία, καινοτομία στις υπηρεσίες.

α . Ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών CLUSTER

Αφού στην περιφέρεια μας έχουμε επιλέξει την **ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα της οικονομίας ως πολύ σημαντική πολιτική για την στρατηγική μας επιλογή** είναι κατά την άποψη μας καταλυτική η στοχευμένη δημιουργία cluster με αυτά τα χαρακτηριστικά που θα προσφέρουν βέλτιστες δυνατότητες για:

- Έρευνα και διασυνδέσεις με φορείς έρευνας,
- Τεχνολογική στήριξη και καινοτομία,
- Εκπαίδευση,
- Εμπορική συνεργασία και προώθηση προϊόντων, branding
- Επέκταση σε αγορές εξωτερικού
- Αναζήτηση στοχευμένης παραγωγής και καλύτερων τρόπων αποθήκευσης και διακίνησης .
- Δυνατότητες για χαμηλού κόστους επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων

Στις κεντρικές επιλογές του Επιμελητηρίου Αχαΐας για την επόμενη περίοδο είναι να αρχίσει και στην περιοχή μας να γίνεται συνήθεια η ανάγκη συνεργασίας τόσο στο επίπεδο της ανάπτυξης της παραγωγής και της διάθεσης των τοπικών προϊόντων όσο και στο επίπεδο άρσης εμποδίων αλλά και επίλυσης προβλημάτων στην παραγωγή και την μεταποίηση τους.

Ενδεικτικά θα αναφέρουμε δύο περιπτώσεις δικτυώσεων (cluster) που έχουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά και μπορούν να λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά σε πολλούς τομείς της τοπικής οικονομίας ενσωματώνοντας :

- ❖ Την στρατηγική για την αναδιάρθρωση και την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα που αποτελεί βασική επιλογή της ΠΔΕ για την επόμενη περίοδο.
- ❖ Την συνέχεια και την μέγιστη αποδοτικότητα των επενδυμένων κεφαλαίων ,εθνικών και ευρωπαϊκών ,στην έρευνα και την ανάπτυξη καινοτομιών στην παραγωγή και την μεταποίηση τοπικών προϊόντων αιχμής όπως Λάδι ,Τυροκομικά ,Κρασιά ,Ποτά ,Χυμοί κλπ.
- ❖ Την ανάδειξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και της στροφής στην ιδιωτική οικονομία
- ❖ Την διασύνδεση της παραγωγικής δραστηριότητας με τους φορείς ανάπτυξης γνώσης ,τεχνολογίας και καινοτομίας .
- ❖ Την στοχευμένη παραγωγή με προδιαγραφές και πιστοποιήσεις που έχει εξωστρεφή προσανατολισμό.
- ❖ Την καινοτομική διαπεριφερειακή παραγωγική ,Ψηφιακή ,χρηματοδοτική και εμπορευματική διασύνδεση τουλάχιστον του δυτικού άξονα Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Ιόνια Νησιά και Πελοπόννησος.

ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Δημιουργία ενός συνεργατικού σχηματισμού που θα έχει αποκλειστικό στόχο την ολοκληρωμένη παραγωγή και διάθεση μιας Αχαϊκής – Πελοποννησιακής ετικέτας επιλεγμένων εμβληματικών τοπικών προϊόντων (πχ Κρασί, Λάδι, Τεντούρα, Τυροκομικά, Χυμούς) και την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού.

ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Ενδεικτικά σημειώνουμε το ελαιόλαδο παράγεται στην Ελλάδα πάνω από 4000 χρόνια, έχει και σημαντικό παρόν αλλά και ελπιδοφόρο μέλλον.

Αναγνωρίζεται παγκοσμίως για την αγνότητα και την εξαιρετική γεύση

του και αποτελεί ένα από τα κορυφαία ποιοτικά ελληνικά προϊόντα. Η μοναδική του θέση στην ελληνική διατροφή αποδεικνύεται από το γεγονός ότι είναι η βάση όλων των ελληνικών παραδοσιακών συνταγών.

Η καλλιέργεια της ελιάς είναι διεσπαρμένη σε όλη τη χώρα, αλλά η Πελοπόννησος και η Κρήτη κατέχουν πάνω από το 65% της

συνολικής παραγωγής. Η μέση ετήσια παραγωγή ελαιόλαδου είναι

350.000 τόνοι.

Η μακροχρόνια καλλιέργεια, σε συνδυασμό με ευνοϊκό κλίμα και τις

ποικιλίες που έχουν προσαρμοσθεί στο ελληνικό έδαφος συμβάλλουν στην παραγωγή ελαιόλαδου κορυφαίας ποιότητας παγκοσμίως.

Το 80% του ελληνικού ελαιόλαδου έχει τη διάκριση “έξτρα παρθένο” την κορυφαία κατηγορία ταξινόμησης στον κόσμο.

Το γεγονός αυτό καθιστά την Ελλάδα τον μεγαλύτερο παραγωγό “έξτρα παρθένου” ελαιόλαδου στον κόσμο. Η ανώτερη ποιότητα του ελληνικού “έξτρα παρθένου” ελαιόλαδου αναγνωρίζεται στο διεθνές εμπόριο, και είναι ο λόγος για τον οποίο 150-200 χιλιάδες τόνοι του καλύτερου ελαιόλαδου εξάγονται στην Ιταλία και την Ισπανία σε τιμές μεγαλύτερες σε σχέση με ελαιόλαδα άλλης προέλευσης όχι όμως στις τιμές που θα μπορούσαν να κατακτήσουν συσκευασμένο με χαρακτηριστικό Brand name.

Η διαδικασία που ακολουθεί είναι σε όλους γνωστή το Ελληνικό έξτρα παρθένο ελαιόλαδο αποκτά Ιταλική ή Ισπανική ετικέτα και πωλείται στην παγκόσμια αγορά με ότι αυτό συνεπάγεται .

Η δημιουργία του παραπάνω συνεργατικού σχήματος έχει βασική επιδίωξη να βελτιώσει αυτή την ελλειμματική κατάσταση και επιπλέον να αναδείξει το προϊόν γαστρονομικά και διατροφικά στην παγκόσμια αγορά .

Σε διεθνές επίπεδο, η Ελλάδα έχει τη μεγαλύτερη κατά κεφαλήν κατανάλωση ελαιόλαδου, με το μέσο Έλληνα να καταναλώνει περισσότερα από 15 κιλά ετησίως. Δεύτεροι έρχονται οι Ισπανοί, με 11κιλά κατά κεφαλήν κατανάλωση ετησίως.

Τα βιολογικά ελαιόλαδα και οι ελιές ειδικής προέλευσης, γίνονται όλο και πιο δημοφιλή στην παγκόσμια αγορά σημειώνοντας αύξηση περισσότερο από 30% ετησίως.

Έρευνες δείχνουν ότι το ελαιόλαδο u949 είναι η υγιέστερη επιλογή μεταξύ άλλων φυτικών ελαίων και είναι αναπόσπαστο τμήμα μιας ισορροπημένης διατροφής.

Το ελαιόλαδο συμβάλλει στη μείωση της LDL χοληστερόλης χωρίς να επηρεάζει τα επίπεδα της HDL χοληστερόλης. Προστατεύει από τις διάφορες ασθένειες, και μειώνει την αρτηριακή πίεση. Μειώνει την πιθανότητα καρκίνου του μαστού κατά 45%, και επίσης θεωρείται ότι παίζει ρόλο στην μείωση του καρκίνου του εντέρου. Προστατεύει από την γήρανση των κυττάρων και ενισχύει τη μνήμη. Επίσης, συμβάλλει στην υγεία του κεντρικού νευρικού συστήματος και των εγκεφαλικών κυττάρων.

Ανάλογα θα αναδειχθούν οι καλές πρακτικές τα αναπτυξιακά περιθώρια και η δυναμική που ένα συνεργατικό σχήμα και μια ενοποιημένη διαδικασία θα μπορούσε να προσφέρει και σε άλλα τοπικά προϊόντα με μεγάλες δυνατότητες (Κρασιά ,τυροκομικά ,χυμοί κλπ)

ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ

Ο χώρος ανάπτυξης CLUSTER του θα μπορούσε να είναι **παλιά βιομηχανική εγκατάσταση** (διαθέτουμε αρκετές στην περιοχή πχ Achaia Clauss , Πειραιϊκή Πατραϊκή κλπ)η οποία θα αναπλαστεί για το σκοπό αυτό .

Στο σχηματισμό αυτό θα αναπτυχθούν παράλληλα :

- ❖ **Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων καινοτομίας** – νέας τεχνολογίας για την παραγωγή –μεταποίηση- μεταφορά – εμπορία κλπ αγροτοκτηνοτροφικών τοπικών προϊόντων.
- ❖ **Ακαδημία Πελοποννησιακής Γαστρονομίας και Οίνου.**

- ❖ **Τουριστικές εγκαταστάσεις** διασύνδεσης των παγκόσμιων καταναλωτών με την ετικέτα και την τοπική γαστρονομία .
- ❖ **Μουσείο τυποποιημένων Αχαϊκών – Πελοποννησιακών προϊόντων** στον κλάδο των ποτών και των τροφίμων.
- ❖ **Κέντρο κατάρτισης ,επανεκπαίδευσης** και μεταφοράς τεχνολογίας σε συνεργασία με την τοπική ακαδημαϊκή κοινότητα , στελεχών τοπικών επιχειρήσεων στα νέα παραγωγικά μεταποιητικά και εμπορικά πρότυπα.
- ❖ **Γραφείο διασύνδεσης επιχειρήσεων και νέων χρηματοδοτικών εργαλείων**
- ❖ **Κέντρο ανάπτυξης νέων διαδικασιών πιστοποιήσεων και ανάδειξης ΠΟΠ - ΠΓΕ προϊόντων.**

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Δημιουργία ενός συνεργατικού σχηματισμού που θα έχει αποκλειστικό στόχο την ολοκληρωμένη διαχείριση και διάθεση των αγροτοκτηνοτροφικών αποβλήτων (απόβλητα Ελαιοτριβείων Βουστασίων ,Τυροκομείων ,Οινοποιείων κλπ) με παράλληλη παραγωγή ενέργειας .

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ

Οι αγροτοβιομηχανίες είναι σοβαρός παράγοντας παγκόσμιας βιομηχανικής ρύπανσης, και η Ελλάδα και η ευρύτερη περιοχή της Αχαΐας δεν αποτελούν εξαίρεση. Με την τεράστια ανάπτυξη της τεχνολογίας, σημαντικό μέρος της έρευνας έχει αφιερωθεί στη μελέτη αξιοποίησης των αγροτοβιομηχανικών αποβλήτων. Γί αυτό το σκοπό περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη βιομηχανία οι αγροτοβιομηχανίες προϋποθέτουν δυναμική και κατανοητή προσέγγιση για κατάλληλη αξιοποίηση αποβλήτων.

Μερικές αγροτοβιομηχανίες όπως τα **ελαιοτριβεία, τυροκομεία και βουστάσια** αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό κομμάτι των μεσογειακών χωρών και ειδικότερα στην περιοχή της Αχαΐας, όπου ο συγκεκριμένος τομέας αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για την τοπική οικονομία. Οι βιομηχανίες που επεξεργάζονται νωπά φρούτα και λαχανικά (φρούτα, λαχανικά, κρέας, γάλα κ.ά.) παράγουν εκατομμύρια τόνους αποβλήτων και μεγάλες ποσότητες αποβλήτων και παραπροϊόντων, τα οποία είναι τελείως αναξιοποίητα και η απουσία περιβαλλοντικής διαχείρισης είναι επικίνδυνη για το περιβάλλον. Αυτές οι παραγωγικές μονάδες βρίσκονται συνήθως διάσπαρτες στην ευρύτερη περιοχή και τα εποχιακά νωπά υλικά συντελούν στη διακύμανση των αποβλήτων ποσοτικά και χαρακτηριστικά σε ετήσια βάση.

Τα **παραπροϊόντα των ελαιοτριβείων** (olive mill waste, OMW) προκαλούν σοβαρά προβλήματα στο περιβάλλον, κυρίως στη Μεσόγειο, καθώς και στην περιοχή του Αιγαίου και του Μαρμαρά όπου εκτιμάται το 95% της παγκόσμιας παραγωγής λαδιού. Το OMW περιέχει πολυφαινόλες και σάκχαρα, πτητικά οξέα, πολυαλκοόλες και νιτρογενή συστατικά, μια τυπική συγκέντρωση χημικά απαιτούμενου οξυγόνου (COD) είναι από 25 μέχρι 162 g O₂/L, η οποία αποτελεί απαγορευμένη τιμή για άμεση διάθεση.

Στην περιοχή της Αχαΐας εκτιμάται ότι τα ελαιοτριβεία παράγουν 65 000 τόνους ετησίως. Αυτή τη στιγμή διαχέονται σε ποτάμια, υδροφόρους ορίζοντες, και σε μερικές αγροτικές περιοχές της Αχαΐας με αποτέλεσμα την ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων νερών.

Επιπλέον τα **τυροκομεία** παράγουν απόβλητα των οποίων το τυρόγαλο (cheese whey CW) είναι το κυρίως απόβλητο με υψηλό οργανικό φορτίο (μέχρι και 70 g COD/L) το οποίο είναι βιοαποικοδομήσιμο με υψηλή αλκαλικότητα (50 meq/L). Το τυρόγαλο είναι πλούσια σε πρωτεΐνη, λακτόζη. Γί αυτό το λόγο η χρήση ή η διάθεση του είναι σημαντική.

Αν διατεθεί ακατέργαστο σε υδροφόρους ορίζοντες το τυρόγαλο μπορεί να προκαλέσει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις λόγω της απαίτησης του σε υψηλό βιολογικό και χημικό φορτίο. Παρόλο που το τυρόγαλο περιέχει πολύτιμα συστατικά λιπάσματος όπως το άζωτο, φώσφορος και κάλιο η χρησιμότητά του στο έδαφος εμπεριέχει κινδύνους για τη φυσική και χημική δομή του εδάφους με αποτέλεσμα να μειώνεται η απόδοση της σοδειάς. Αρκετά προϊόντα αξίας μπορεί να παραχθούν από το τυρόγαλο με χρήση μεθόδων λιπασματοποίησης έτσι ώστε να μειωθούν τα προβλήματα διάθεσης και βελτίωσης των οικονομικών των γαλακτοπαραγωγικών μονάδων και τροφίμων.

Οι **μονάδες εκτροφής ζώων** παράγουν επίσης σημαντικές ποσότητες αποβλήτων σε μικρές περιοχές. Για παράδειγμα μια μικρή φάρμα αγελάδων παράγει 55 kg νωπή κοπριά ημερησίως, τα οποία αντιστοιχούν σε 20-40 άτομα και αν δεν διαχειριστούν σωστά τα παραγόμενα απόβλητα μπορούν να ρυπάνουν το περιβάλλον- ιδιαίτερα το νερό. Η εσφαλμένη αποθήκευση ή χρήση μπορεί να οδηγήσει σε ρύπανση των ποταμών και των υπόγειων πόσιμων αποθεμάτων νερού.

Η κοπριά εκτρεφόμενων ζώων υπολογίζεται περίπου στο 4% του συνόλου των ανθρωπογενών εκπομπών μεθανίου.

Στον **αγροτικό τομέα** η ανάκτηση μεθανίου και η χρήση του ως μέσο καθαρής ενεργειακής πηγής μπορεί να αποτελέσει βιώσιμη λύση, συνεισφέροντας σε ένα μεγάλο αριθμό περιβαλλοντικών αντικειμένων καθώς επίσης και τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη για υπαίθριες κοινωνίες. Μια μέθοδος αντιμετώπισης είναι η μικροβιακή διάσπαση υπό αναερόβιες συνθήκες. Αυτή η τεχνική έχει εφαρμοστεί σε αγροτικά απόβλητα παγκοσμίως, συχνά σε μικρή κλίμακα. Η επεξεργασία αποβλήτων με χρήση της **αναερόβιας χώνευσης** επιδεικνύει περιβαλλοντικά οφέλη καθώς επίσης παράγεται βιοαέριο, ένα εύφλεκτο αέριο. Η αναερόβια χώνευση είναι μερικώς ελκυστική λύση για υψηλής συγκέντρωσης αποβλήτων και μια υποσχόμενη λύση για ενεργειακή παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές (βιομάζα). **Η συν - χώνευση των οργανικών αποβλήτων** είναι μια τεχνολογία η εφαρμογή της οποίας αυξάνεται συνεχώς στις μέρες μας για τη επεξεργασία διαφόρων στερεών και υγρών αποβλήτων το περιεχόμενο των συστατικών των οποίων μπορεί να εξισορροπηθεί και η αρνητική επίδραση των τοξικών συστατικών (π.χ. φαινόλες) στη διεργασία χώνευσης, μπορεί να μειωθεί προσδίδοντας αύξηση της απόδοσης αερίου μεθανίου από τη βιομάζα. **Επιπλέον η συγχώνευση συνεισφέρει σε μια αποδοτική λύση με χρήση αναερόβιων αντιδραστήρων και πολλαπλών ρευμάτων αποβλήτων σε μια μόνο μονάδα.**

Τα τελευταία 10 χρόνια, η αναερόβια χώνευση έχει γίνει ευρέως γνωστή στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες. Οι πιλοτικές μονάδες έχουν αναπτυχθεί όχι μόνο για την ανάκτηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. βιοαέριο) αλλά και για την αντιμετώπιση δύσοσμων εκπομπών και σταθεροποίηση της βιομάζας πριν την αγροτική χρήση. Στην Ιταλία για παράδειγμα, οι κανονισμοί προωθούν την ιδιοπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που σημαίνει ότι το ενδιαφέρον στρέφεται στην εκμετάλλευση ενεργειακών φυτών. Η διεργασία της ανάπτυξης περιβαλλοντικής διαχείρισης ενσωματώνοντας και τον τομέα της ενέργειας, για την ανατίμηση βιομαζών ενεργοποιήθηκε στο συνέδριο του Κυότο

ώστε να μειωθεί η ατμοσφαιρική ρύπανση από τις εκπομπές του θερμοκηπίου (το μεθάνιο είναι το βασικότερο αέριο). Επίσης ο πρόσφατος κανονισμός για τα παραπροϊόντα των Ζώων (EC Regulation n. 1774/2002) δηλώνει ότι η αναερόβια χώνευση για τη διαχείριση των ζωικών αποβλήτων αποτελεί ενδεδειγμένη μέθοδο για την ανάκτηση βιοαερίου.

ΛΥΣΗ - ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΕΙΑ

Η Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση Αχαΐας ,η Νομαρχιακή Επιχείρηση Ανάπτυξης και η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος σε Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών (Τμήμα Χημικών Μηχανικών) αξιοποίησαν μια σειρά από ευρωπαϊκά προγράμματα και επένδυσαν στην ανάπτυξη της παραπάνω τεχνολογίας .

Αποτέλεσμα της όλης διαδικασίας ήταν να κατασκευασθεί πιλοτική μονάδα στην ΒΙΠΕ Πατρών που σήμερα βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης φυσικού αντικειμένου έργου και διάχυσης των αποτελεσμάτων με σκοπό να προχωρήσουμε στο επόμενο στάδιο που είναι η αξιοποίηση της εφαρμογής σε πραγματικά μεγέθη .

Δηλαδή να γίνουν οι σχετικές επενδύσεις για την κατασκευή μονάδων επεξεργασίας αγροτοκτηνοτροφικών αποβλήτων δυναμικότητας 1 MW η καθεμία (βέλτιστο μέγεθος με βάση τις σχετικές μελέτες).

Αυτές οι μονάδες θα μπορούσαν να **λύσουν το πρόβλημα της διάθεσης των αποβλήτων και επιπλέον να παράγουν ενέργεια** που θα απέδιδε πρόσθετο εισόδημα στους παραγωγούς (με τη συμμετοχή τους στο εταιρικό σχήμα) η στους πιθανούς επενδυτές . Λεπτομέρειες οικονομοτεχνικού χαρακτήρα στο παράρτημα που ακολουθεί.

Το Επιμελητήριο Αχαΐας έχει αναλάβει σχετική πρωτοβουλία για την συγκρότηση ενός συνεργατικού σχήματος με την συμμετοχή επιχειρηματιών του χώρου Παραγωγών και επενδυτών με στόχο την επίλυση του περιβαλλοντικού προβλήματος αλλά και την ανάδειξη της όλης διαδικασίας ως επιχειρηματικής ευκαιρίας.

β . Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Αφού έχουμε κάνει στην ΠΔΕ :

- Απογραφή των ΤΠΕ των περιφερειακών υποδομών.
- Λεπτομερής πολιτική ΤΠΕ ανά κλάδο Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πρέπει να προχωρήσουμε σε:

- Επεξεργασία Διαχειριστικών Σχεδίων για τις περιφερειακές υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Βιώσιμα σχέδια για την ανάπτυξη των νέων, καθώς και την επέκταση των δικτύων πρόσβασης επόμενης γενιάς σε περιφερειακό επίπεδο.
- Ενεργό συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε δραστηριότητες ΤΠΕ ώστε να βελτιωθεί η κοινοτική χρηματοδότηση με μόχλευση και η βιωσιμότητα των προϊόντων και υπηρεσιών

ΧΡΗΣΗ ΤΠΕ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Πρωτογενής τομέας:

Σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης για :

- Έλεγχο της ποιότητας και τη διοίκηση
- Την παρακολούθηση και την εμπορία
- Την εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής για την ποιότητα των τροφίμων
- Τη συμμόρφωση των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων σε συγκεκριμένα συστήματα πιστοποίησης.
- Την προστασία των δασών και την διαχείριση οικοσυστημάτων
- Εφαρμογές Internet στην αγορά για τα βιολογικά προϊόντα, κανάλια διανομής τροφίμων, branding, προμήθειες, συσκευασία κ.α.

Τρόφιμα και ποτά :

Νέας γενιάς ERP και CRM εργαλεία, σύγχρονες πλατφόρμες e-commerce και δημόσιων προμηθειών.

Πιστοποίηση προϊόντων με τα κατάλληλα εργαλεία ΤΠΕ, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του κόστους.

Μεταποίηση:

Υποφέρει από :

- ✓ τη μείωση της ζήτησης,
- ✓ παγκόσμιο ανταγωνισμό,

- ✓ χαμηλού κόστους εισαγωγές.

Μπορεί να υποστηριχθεί από ΤΠΕ με την εφαρμογή αυτοματισμού, ελέγχου και παρακολούθησης, μείωση κόστους με ηλεκτρονικές προμήθειες, και τη διασφάλιση της ποιότητας

Περιβάλλον:

οι ΤΠΕ μπορούν να βοηθήσουν στη μείωση των αποβλήτων και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, τόσο σε οικιακές και βιομηχανικές χρήσεις.

Ενέργεια, Smart-grid, smart-μέτρηση:

Εφαρμογές που υποστηρίζονται από σύγχρονα εργαλεία ΤΠΕ με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους και την αποτελεσματικότερη χρήση των ενεργειακών πόρων.

Υγεία:

Νέα οικονομικά αποδοτική τηλεϊατρική ή κατ 'οίκον φροντίδα για τους ηλικιωμένους ή ασθενείς με χρόνιες παθήσεις.

Οι υπηρεσίες θα πρέπει να οργανωθούν ως συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), σε συνεργασία με τα τοπικά κρατικά νοσοκομεία και κέντρα υγείας.

Τουρισμός και πολιτισμός:

Προβολή των τουριστικών προορισμών στα νέα ψηφιακά μέσα, ελαχιστοποίηση της του κόστους διαχείρισης και τα έξοδα διαφήμισης, πολλές ομάδες στόχου με αποτέλεσμα την επέκταση της τουριστικής περιόδου.

Ευρυζωνικές υποδομές και υπηρεσίες :

Ανάπτυξη σχημάτων αξιοποίησης υπαρχόντων υποδομών

γ . Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της τοπικά παραγόμενης έρευνας και καινοτομίας με την επιχειρηματική και επενδυτική κοινότητα .

Παρότι η σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή αποτελεί πάγιο στόχο της πολιτικής Ε.ΤΑ.Κ τόσο σε εθνικό και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, το Ερευνητικό σύστημα στην ΕΕ δεν έχει καταφέρει να ξεφύγει από το Ευρωπαϊκό παράδοξο και σε μεγάλο βαθμό, τα αποτελέσματα της έρευνας παραμένουν ανεκμετάλλευτα από τον παραγωγικό ιστό με σχεδόν μηδενικές επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας.

Ως εκ τούτου, ο σχεδιασμός δράσεων Ε.ΤΑ.Κ κατά τη νέα προγραμματική περίοδο σε περιφερειακό αλλά και εθνικό επίπεδο θα πρέπει να προχωρήσει ένα βήμα πέρα

από τις έως σήμερα υλοποιούμενες δράσεις, με στόχο την ενθάρρυνση της ζήτησης για έρευνα και αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σε δράσεις Ε.ΤΑ.Κ. για :

- ο Τρόφιμα & Βιο-αγροδιατροφή
- ο Ενεργειακές Τεχνολογίες & Υλικά
- ο Περιβαλλοντική Τεχνολογία & Διαχείριση Αποβλήτων
- ο Υγεία & Φαρμακευτική Βιομηχανία
- ο Μεταφορές
- ο Πληροφορική & επικοινωνίες (συμπεριλαμβανομένων και των εφαρμογών τους στον πολιτισμό, τον τουρισμό, τη ναυτιλία, την εκπαίδευση κ.α.)

Μια πολύ σημαντική πρώτη πρωτοβουλία σε αυτή την κατεύθυνση είναι και η προσπάθεια να γίνει θεσμός η έκθεση μεταφοράς τεχνολογίας που ξεκίνησε πέρυσι στην Πάτρα με συνεργασία του Επιμελητηρίου Αχαΐας και του Πανεπιστημίου Πατρών.

Κύριο όραμα των διοργανωτών της έκθεσης είναι να αποτελέσει ένα σημαντικό θεσμό που θα διευρύνεται κάθε χρόνο, με τελική επιδίωξη η Πάτρα να αποτελέσει πόλο έλξης των Πανεπιστημίων που ασκούν εφαρμοσμένη ερευνητική δραστηριότητα από όλη την Ελλάδα και η έκθεση να μετατραπεί στην επόμενη περίοδο σε διεθνές αναπτυξιακό γεγονός και απτό παράδειγμα διασύνδεσης της Επιστήμης με τον επιχειρηματικό κόσμο και την Κοινωνία.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΗ:

Δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Η όλη διαδικασία της εφαρμογής πολιτικής έξυπνης εξειδίκευσης στην περιφέρειά μας δεν θα έχει κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα εάν δεν προχωρήσουμε πραγματικά στην αποκατάσταση του ελλείμματος που παραμένει ακόμα μετά από τόσα χρόνια πολιτικών και χρηματοδοτήσεων για την ανάπτυξη της καινοτομίας (Γραφεία Βιομηχανικής αλλαγής, ΚΕΤΑ, Περιφερειακοί πόλοι καινοτομίας κλπ) που δεν είναι άλλη από την :

Ενίσχυση καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα.

Η πολιτική καινοτομίας για τον επιχειρηματικό τομέα θα πρέπει να διευρυνθεί πέρα από μια στενή εστίαση στην Ε&Α.

Πρέπει να περιλαμβάνει την καινοτομία στην οργάνωση, το μάρκετινγκ και τα επιχειρηματικά μοντέλα.

Ομοίως, πρέπει να σχεδιαστεί για να βοηθήσει τις ελληνικές επιχειρήσεις να αναπτύξουν τις εσωτερικές τους δυνατότητες μάθησης, καθώς και για την προώθηση της σταδιακής καινοτομίας των προϊόντων και των διαδικασιών.

Τέλος ειδικά μέτρα πρέπει να ληφθούν για την ενθάρρυνση της καινοτομίας στον τομέα των υπηρεσιών.

Εκτός από την παραπάνω πολύ σημαντική **στροφή στην στόχευση της πολιτικής** προτείνουμε μία ακόμα πολύ ουσιαστική και άμεσα πρακτική παρέμβαση που είναι η σύσταση ενός ευέλικτου μικρού οργάνου που θα μπορούσε να ονομαστεί :

Επιτροπή Άρσης Εμποδίων και Παρακολούθησης -Αξιολόγησης της Κ.Π.Α -ΠΔΕ (Καινοτομικής Παραγωγικής Ανασυγκρότησης – Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος).

Με την συμμετοχή των τριών βασικών εταίρων της όλης διαδικασίας την Περιφέρεια την Επιχειρηματική κοινότητα και την Ακαδημαϊκή κοινότητα με αποκλειστικό σκοπό την άρση των εμποδίων την αξιολόγηση και την επαναφορά των αποκλίσεων στην πορεία για την επίτευξη του κοινού μας στόχου που είναι η καινοτομική παραγωγική ανασυγκρότηση της περιφέρειάς μας.

Η διαδικασία και ο χρόνος που θα πρέπει να διανυθεί προκειμένου να ξεκινήσει μια επιχείρηση στην Περιφέρεια μας αλλά και στην Ελλάδα γενικότερα είναι **μεγέθη απροσδιόριστα** και είναι ικανά να διαλύσουν στην κυριολεξία τον όποιον προγραμματισμό έχει κάνει στο επιχειρηματικό του σχέδιο ο πιθανός επενδυτής.

Είναι ουσιαστική καινοτομική παρέμβαση – δράση η δημιουργία ενός εργαλείου με αποφασιστικές αρμοδιότητες που θα αναλάβει να παρακολουθεί και να παρεμβαίνει για να αίρει **αντιστάσεις και εμπόδια που δεν σχετίζονται με την ουσία των επενδύσεων** που πρέπει να λειτουργήσουν απερίσπαστες στο πυρήνα τους που είναι η απερίσπαστη και αποτελεσματική εφαρμογή του επιχειρηματικού πλάνου.